Hlavní město Praha

ZASTUPITELSTVO HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

U S N E S E N Í

Zastupitelstva hlavního města Prahy

číslo 31/31
ze dne 12.2.2026

k návrhu Koncepce politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám - aktualizace na období 2026-2031

Zastupitelstvo hlavního města Prahy

I. s c h v a l u j e

Koncepci politiky hl.m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2026 - 2031 dle přílohy č. 1 tohoto usnesení

II. u k l á d á

1. Radě HMP
   1. zajistit realizaci bodu I. tohoto usnesení

Termín: 23.2.2026

Předkladatel: Rada HMP
Tisk: Z-13653
Provede: Rada HMP
Na vědomí: odborům MHMP

Příloha č. 1 k usnesení Zastupitelstva HMP č. 31/31 ze dne 12. 2. 2026

Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám

Aktualizace na období 2026−2031

Obsah

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK 5

ÚVODNÍ SLOVO 7

MANAŽERSKÉ SHRNUTÍ 8

ÚVOD 11

I. VÝCHOZÍ SITUACE 13

I.1 Právní rámec 14

II. SYSTÉM SPOLUPRÁCE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY V OBLASTI NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN A HLAVNÍ PARTNEŘI 15

II.1 Příslušné orgány veřejné správy, kterých se oblast národnostních menšin dotýká 15

II.2 Magistrát HMP 16

II.3 Výbor pro NM ZHMP 17

II.4 Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy 20

II.5 Městské části HMP 21

II.6 Dům národnostních menšin 21

II. 7 Organizace národnostních menšin 22

II.8 Jiné organizace pracující ve prospěch národnostních menšin 23

III. HLAVNÍ PRIORITY HL. M. PRAHY V OBLASTI OCHRANY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN 23

Priorita č. 1 23

Priorita č. 2 24

Priorita č. 3 25

Priorita č. 4 26

Priorita č. 5 26

Priorita č. 6 27

Priorita č. 7 27

Priorita č. 8 28

Priorita č. 9 29

Priorita č. 10 30

Priorita č. 11 30

Priorita č. 12 31

IV. DŮM NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN 32

IV.1 Vzdělávací centrum, vzdělávací programy a knihovna DNM 34

IV.2 Způsob rozdělování kapacity kancelářských prostor v DNM mezi jednotlivé národnostní menšiny 35

IV. 2.1 Výchozí situace týkající se rozdělení místností v DNM 36

IV.2.2 Způsob obsazování kanceláří 36

IV.2.3 Záměr činnosti v DNM 38

Kritéria hodnocení žadatele – bodové hodnocení 38

V. PODPORA AKTIVIT NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN 40

V.1 Dotační program na podporu aktivit národnostních menšin na území HMP 40

V.2 „Setkání národnostních menšin“ – konference a doprovodné akce 41

V.3 Podpora aktivit v oblasti kultury 42

VI. VZDĚLÁVÁNÍ, UCHOVÁNÍ A ROZVOJ JAZYKA A IDENTITY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN 43

VII. NÁRODNOSTNÍ MENŠINY 45

VII.1 Běloruská národnostní menšina 45

VII.2 Bulharská národnostní menšina 46

VII.3 Gruzínská národnostní menšina 46

VII.4 Chorvatská národnostní menšina 47

VII.5 Maďarská národnostní menšina 48

VII.6 Německá národnostní menšina 48

VII.7 Polská národnostní menšina 49

VII.8 Romská národnostní menšina 49

VII.9 Rusínská národnostní menšina 50

VII.10 Ruská národnostní menšina 51

VII.11 Řecká národnostní menšina 52

VII.12 Slovenská národnostní menšina 52

VII.13 Srbská národnostní menšina 53

VII.14 Ukrajinská národnostní menšina 54

VII.15 Vietnamská národnostní menšina 55

VIII. OSTATNÍ MENŠINOVÁ SPOLEČENSTVÍ AKTIVNĚ SPOLUPRACUJÍ S HLAVNÍM MĚSTEM PRAHOU 56

VIII.1 Židovská komunita 56

VIII.2 Lužičtí Srbové 57

IX. ZÁVĚR 58

X. PŘÍLOHY 60

X.1 Informace o Strategii romské integrace na území HMP 60

X.2 Výstupy ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2021 s přihlédnutím na počty příslušníků národnostních menšin na území HMP 62

Demografické charakteristiky 62

X. 3 Právní předpisy vztahující se k oblasti národnostních menšin 64

X.3.1 Smluvní základna Rady Evropy: 64

X.3.2 Vnitrostátní právní předpisy: 65

X.4 Přehled přidělených finančních prostředků v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin v letech 2010−2025 67

X.5 Přehled schválené finanční podpory nejvýznamnějším festivalům v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin r. 2009–2025 68

Seznam použitých zkratek

- Bodové hodnocení – bodové hodnocení k posuzování jednotlivých spolků
- CSSP – Centrum sociálních služeb Praha
- ČR – Česká republika
- ČSÚ – Český statistický úřad
- ČSR – Československá republika
- DNM – Dům národnostních menšin
- FF – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
- FHS – Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
- FSV – Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy
- HMP – hlavní město Praha
- ICP – Integrační centrum Praha o.p.s.
- Koncepce – Koncepce politiky hlavního města Prahy ve vztahu k národnostním menšinám
- KŘ MHMP – odbor „Kancelář ředitele Magistrátu“ Magistrátu hlavního města Prahy
- KUC MHMP – odbor kultury a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy
- MČ – Městská část hlavního města Prahy
- MHMP – Magistrát hlavního města Prahy
- MK – Ministerstvo kultury České republiky
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
- MV – Ministerstvo vnitra české republiky
- MZV a EZ SR – Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky
- NDR – Německá demokratická republika
- NNO – nestátní nezisková organizace
- OBF – Odbor bytového fondu Magistrátu hlavního města Prahy

- Oddělení NMC – Oddělení národnostních menšin a cizinců Magistrátu hlavního města Prahy
- OMM MHMP – odbor médií a marketingu Magistrátu hlavního města Prahy
- PČR – Policie České republiky
- PS – Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hlavního města Prahy
- RHMP – Rada hlavního města Prahy
- SML MHMP – odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy
- SNP – Slovenské národní povstání
- SOV – Odbor sociálních věcí Magistrátu hlavního města Prahy
- SRI – Strategie romské integrace v hlavním městě Praze pro roky 2022 - 2030
- SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
- SŠ – střední škola
- Strategie – Strategie romské integrace na území hlavního města Prahy
- SUPU – Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, z.s.
- Výbor pro NM ZHMP – Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva hlavního města Prahy
- Záměr – Záměr činnosti v Domě národnostních menšin
- ZDR – Odbor zdravotnictví Magistrátu hlavního města Prahy
- ZHMP – Zastupitelstvo hlavního města Prahy
- ZŠ – základní škola

Úvodní slovo

„Praha udržuje svou sociální soudržnost a je městem, které spojuje lidi všech generací, národností a sociálních skupin…“

Mgr. Jiří Knitl, předseda Výboru pro NM ZHMP

Praha vždy byla křižovatkou kultur a matkou měst bez ohledu na národnostní skladbu svých obyvatel. A není to žádné klišé. Dnes se přes 116 tisíc obyvatel Prahy hlásí k jedné či v kombinaci ke dvěma různým národnostním menšinám. Ukázalo nám to poslední sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2021. Právě pro své obyvatele město pravidelně aktualizuje svou Koncepci politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám. Strategický dokument, který právě držíte v rukách, je připraven na období 2026-2031.

A jak tato koncepce vznikala? Asi vás překvapí, že v čase umělé inteligence pronikající do všech vědních oborů a usnadňující lidem práci, vznikal tento dokument hezky „po staru“ a „inteligence“ obsažená v celém rozsáhlém dokumentu je pouze tou naší.

Je výsledkem soustředěné mnohaměsíční práce, bezpočtu diskuzí, kritické zpětné vazby, pracovních setkání a mnoha vypitých hrnků kávy. Podíleli se na ní desítky odborníků včetně zástupců a zástupkyň národnostně menšinových spolků.

Při práci na ní jsme se snažili nejen obsáhnout nová témata a reagovat na výzvy, před kterými ve dvacátých letech dvacátého prvního století stojíme. Též jsme usilovali o větší rozpracování specifických témat a oblastí, které naše menšiny zajímají a dotýkají se jich, např. definovat jasná, srozumitelná a transparentní kritéria pro obsazování kanceláří v Domě národnostních menšin, specifické a jedinečné instituci, kterou hl. město pro své menšiny zřídilo již bezmála před 20 lety.

Praha bude i nadále velkoryse podporovat své menšiny a nabízet zázemí a výhody, které se pojí s životem v prosperující a úspěšné středoevropské metropoli. Co očekává výměnou? Že budou národnostně menšinové komunity i nadále přispívat ke kulturní bohatosti a rozmanitosti našeho města. Tím smluvním závazkem a podepsaným memorandem nechť je tato koncepce, kterou právě držíte v rukou.

Manažerské shrnutí

Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2026–2031 (dále jen „Koncepce“) představuje strategický dokument určující priority k zajištění ochrany práv příslušníků národnostních menšin v hlavním městě.

Praha kontinuálně reflektuje aktuální společenské, demografické i legislativní změny na poli národnostně menšinového života a podporuje opatření podporující kulturní rozmanitost jako přínos pro rozvoj metropole. Zároveň dokument zdůrazňuje, že pozitivní vztah k národnostním menšinám je podmínkou sociální soudržnosti obyvatel města. Aktivní zapojení národnostních menšin do veřejného života a budování prostoru pro vzájemný dialog a porozumění jsou základními kameny národnostní politiky metropole.

Strategický rámec a cíle

Dokument vychází z mezinárodních závazků České republiky (Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin a Evropská charta regionálních či menšinových jazyků) i z domácí legislativy (zejm. zákon č. 273/2001 Sb. o právech příslušníků národnostních menšin). Jeho hlavním cílem je podpora identity a kulturního života národnostních menšin, zajištění otevřené komunikace mezi menšinami a většinovou společností, využití potenciálu příslušníků národnostních menšin k integraci nově příchozích a předcházení napětí ve společnosti skrze dialog, osvětu a vzdělávání.

Institucionální zajištění

Vedle strategického rámce Koncepce přináší podrobný přehled o institucionálním zajištění ochrany práv národnostních menšin v hlavním městě. Akcentuje především systémovou spolupráci mezi následujícími subjekty:

- Výborem pro NM ZHMP, což je klíčová platforma pro zastoupení národnostních menšin v rozhodovacím procesu. V současnosti ve Výboru pro NM ZHMP zasedá 15 národnostních menšin, jedná se o menšinu běloruskou, bulharskou, gruzínskou, chorvatskou, maďarskou, německou, polskou, romskou, rusínskou, ruskou, řeckou, slovenskou, srbskou, ukrajinskou, vietnamskou a zástupce židovské komunity.
- Magistrátem HMP – agendu zajišťuje Oddělení národnostních menšin a cizinců Odboru kultury a cestovního ruchu (dále jen „Oddělení NMC KUC MHMP“)

- Domem národnostních menšin (dále jen „DNM“) jako hlavním centrem spolkové činnosti. Je sídlem menšinových organizací, centrem kulturní prezentace, vzdělávání a komunitního života. Od roku 2025 je příspěvkovou organizací HMP.
- Poradním sborem pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy. Tato platforma umožňuje sdílení zkušeností či příkladů dobré praxe v oblasti práce s romskou národnostní menšinou a rozvíjí možnosti spolupráce mezi MHMP a jednotlivými MČ.

Klíčové priority a opatření

Jedním z ústředních cílů Koncepce je naplňování 11 strategických priorit, které určují hlavní směřování národnostně menšinové politiky hl. m. Prahy. Jedná se o priority vytvářející rámec pro stabilní, transparentní a partnerské prostředí.

1. Finanční podpora kulturní, společenské, vzdělávací a publikační činnosti příslušníků národnostních menšin prostřednictvím dotačního programu HMP

2. Zajišťování činnosti Výboru pro NM ZHMP

3. Podpora rozvoje DNM

4. Zajištění transparentního výběru organizací pro užívání kanceláří v DNM

5. Zajištění každoročního „Setkání národnostních menšin“ a navazující odborné konference

6. Zajištění každoročního ocenění osobnosti, která přispěla k rozvoji menšinových kultur a interetnického porozumění v HMP předsedou Výboru pro NM ZHMP

7. Zajištění rozvoje webových portálů a sociálních sítí (Praha národnostní a DNM) k tématu národnostních menšin

8. Zajištění podpory pro činnost Komise RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců jako finančního nástroje k podpoře národnostně menšinového života

9. Spolupráce s klíčovými aktéry ve veřejné správě a s relevantními institucemi v oblasti podpory národnostních menšin (včetně regionální a mezinárodní úrovně)

10. Zajišťování spolupráce na úrovni akademických pracovišť, příspěvkových organizací HMP a MČ, muzeí a dalších veřejných institucí

11. Účast na vzdělávacích a osvětových akcí za účelem zpřístupnění tématu ochrany práv národnostních menšin širší veřejnosti

12. Zajištění koordinace implementace Strategie romské integrace

Zodpovědnost a financování

- **Hlavní garant:** Oddělení NMC KUC MHMP.
- **Financování:** Rozpočet HMP (běžné i investiční výdaje v oblasti podpory národnostních menšin); některé aktivity jsou bez finančních nároků.

Závěr

Předkládaná Koncepce představuje komplexní strategii HMP zaměřenou na podporu a rozvoj národnostních menšin jako integrální součásti městského života. Klade důraz na spolupráci, participaci a kulturní diverzitu jako klíčové hodnoty pro moderní a otevřenou metropoli. Dokument je v souladu s ústavně zaručenou ochranou práv příslušníků národnostních menšin a zákonem č. 273/2001 Sb. o právech příslušníků národnostních menšin. Detailní rozpracování dokumentu včetně harmonogramu plnění aktivit je podkladem pro každoroční hodnocení činností v rámci jednotlivých priorit HMP.

Úvod

HMP se dlouhodobě věnuje otázkám postavení národnostních menšin. Význam tohoto tématu je zvláště patrný v podmínkách středoevropského prostoru, kde právní postavení národnostních menšin představuje klíčový politický prvek. Odkaz historie 20. století nás poučil o tragických událostech, které mohou vzniknout v důsledku podceňování či přehlížení národnostní problematiky. HMP si je plně vědomo své nezastupitelné role při formulování a prosazování národnostně menšinové politiky. Opírá se o historické zkušenosti, soudobé procesy evropské integrace i respekt k právům národnostních menšin. Význam národnostních menšin v současné Evropě je dán nejen jejich mezinárodně deklarovanou právní ochranou, ale v mnohých zemích představují také významnou společenskou složku, která se podílela na historickém, kulturním i hospodářském rozvoji. Praha jako multikulturní metropole respektuje kulturní, etnickou, náboženskou či jazykovou identitu příslušníků národnostních menšin a vytváří zázemí a podmínky k jejímu zachování, naplňování a rozvíjení. S vědomím toho, že participace národnostních menšin na společenském, kulturním a v neposlední řadě též politickém životě společnosti je zásadním předpokladem bezkonfliktního a vzájemně obohacujícího soužití v současnosti i budoucnosti, HMP podporuje a bude podporovat ideu kulturní rozmanitosti, jež přispívá k obohacování a prosperitě společnosti.

V současnosti má své zástupce ve Výboru pro NM ZHMP 15 národnostních menšin, které mají své členy i v Radě vlády pro národnostní menšiny, a to v souladu se zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o menšinu běloruskou, bulharskou, gruzínskou, chorvatskou, maďarskou, německou, polskou, romskou, rusínskou, ruskou, řeckou, slovenskou, srbskou, ukrajinskou a vietnamskou. Současně má své zastoupení také židovská komunita.

Národnostním menšinám je rovněž poskytována podpora pro činnost kanceláří v prostorách příspěvkové organizace HMP – DNM. Tento unikátní prostor umožňuje komplexní prezentaci národnostních menšin a současně vzájemnou intenzivní spolupráci.

V souladu s platnou legislativou HMP vždy primárně podporovalo rozvoj jazyka a kultury těch příslušníků národnostních menšin, kteří měli české státní občanství. Z dlouhodobého hlediska však narostl velký počet obyvatel Prahy, kteří nepochází z ČR, našli zde však svůj domov, žijí život tradičních národnostních menšin a mají za dlouhé roky v ČR naprosto shodné potřeby. Jediné, co však řadě z nich chybí k úplnému naplnění příslušnosti k národnostní menšině, je české státní občanství, což však není v širším uchopení tématu

národnostně-menšinové problematiky překážkou pro zapojení do aktivit podporovaných HMP v dané oblasti.

V roce 2022 se navíc nejen naší země výrazně dotkla naprosto výjimečná situace, kterou znamenala ruská válečná agrese na Ukrajině. Do HMP směřovala v rámci ČR největší část válečných uprchlíků z Ukrajiny, což znamenalo nebývalou výzvu ve zvládnutí celé situace a zajištění nejen humanitární pomoci, ale následného zahájení kroků vedoucích k adaptaci a integraci nově příchozích občanů Ukrajiny. Zástupci organizací ukrajinské národnostní menšiny znamenali a nadále znamenají klíčovou pomoc v adaptaci a integraci válečných uprchlíků. Vedle ICP (organizace založená HMP k zajištění komplexní a systematické práce v oblasti integrace cizinců) v rámci Krajského asistenčního centra pomoci uprchlíkům z Ukrajiny a následně Centra následné podpory uprchlíkům z Ukrajiny, poskytovalo významnou humanitární pomoc a kulturní podporu národnostního charakteru také DNM. Tato podpora trvá nadále v rámci realizace adaptačních a integračních aktivit, na nichž těsně spolupracoval a spolupracuje nejen se spolky ukrajinské menšiny, ale i spolky dalších národnostních menšin.

Z výše uvedeného je patrné, že dynamika vývoje pražské národnostní problematiky z posledních let (zvláště pak změny demografického charakteru) zapojuje zcela přirozeně do aktivit národnostních menšin podporovaných či poskytovaných metropolí, stále více obyvatel Prahy náležejících svým právním statusem do skupiny cizinců. Ti se pravidelně zúčastňují kulturních aktivit, které jsou organizovány českými státními příslušníky s tradičním národnostním pozadím. Je tak významně využíván potenciál tradičních národnostních menšin v Praze k integraci krajanů, kteří nově přicházejí. Na území Prahy tak dochází k rozvolňování hranic mezi menšinami a k překonávání dichotomie politiky integrace cizinců na jedné straně a politiky podpory rozvoje původní kultury národnostních menšin. Tematicky se sice obě zmíněné oblasti mohou zdát podobné, avšak po metodické stránce se zcela rozcházejí. HMP již v současnosti pracuje s pojmem „národnostní menšiny“ tak, aby byla naplněna definice dle legislativního ukotvení, ale současně byla otevřená i těm obyvatelům Prahy, kteří v širším slova smyslu naplňují toto označení.

Do praxe národnostní politiky se tak de facto dostává model, kdy dochází k vzájemné podpoře tématu národnostně menšinové a integrační politiky. Tento přístup se promítá i do formulování nových priorit národnostní politiky, které metropole v rámci Koncepce pravidelně aktualizuje.

Cílem aktualizované Koncepce je lépe reagovat na aktuální výzvy, vytváření co možná nejvhodnějších podmínek a prostředků komunikace a způsobů spolupráce s národnostními menšinami k zajištění historické kontinuity. Postavení národnostních menšin ve společnosti

navíc nezáleží jen na nich samotných, ale především na jejich vnímání okolním obyvatelstvem. Proto se Koncepce intenzivně věnuje i vzdělávacím aktivitám zaměřeným na obyvatele Prahy jako takové. K tomu účelu rozvíjí spolupráci nejen s jednotlivými menšinami, ale i s veřejnými institucemi jako jsou všechny úrovně školských zařízení, muzea a knihovny. Koncepce si klade důležitý cíl, a to stanovit priority vzájemné spolupráce HMP s národnostními menšinami a současně pokračovat v zajišťování podpory a rozvoje DNM jako jedinečné a svébytné organizace národnostně menšinového života.

I. Výchozí situace

Zásady Koncepce vycházejí z komunikace a spolupráce se zástupci národnostních menšin a jejich organizacemi. Zároveň dokument zohledňuje zásadní roli DNM jako celorepublikově výjimečného místa, které poskytuje zázemí pro aktivity pražských organizací národnostních menšin. DNM může zároveň sloužit jako příklad dobré praxe a inspirace i pro jiná města a kraje ČR. Koncepce také reaguje na nové institucionální podmínky (od roku 2025 je DNM nově příspěvkovou organizací HMP) a rovněž na průběžné změny ve složení zástupců národnostních menšin v Radě vlády pro národnostní menšiny (tj. rozšíření o zástupce běloruské a vietnamské národnostní menšiny v roce 2013[1] a gruzínské menšiny v roce 2024[2]), ale také na demografický vývoj s ohledem na poznatky ze sčítání lidu v roce 2021 (viz příloha č. X.2 Koncepce).

Je nutné připomenout, že výkon národnostně menšinové politiky ČR je vázán též mezinárodními závazky, které vyplývají z ratifikace Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (pro ČR vstoupila v platnost v roce 1998) a Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (pro ČR vstoupila v platnost v roce 2007)[3].

S vědomím toho, že HMP zajišťuje podmínky pro výkon národnostně menšinových práv, je třeba, aby byly rozvíjeny další směry aktivit, opatření a podpora v oblasti národnostních menšin.

Konečné znění Koncepce, včetně vypořádání námětů či připomínek, bylo rovněž projednáváno v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP, který materiál doporučil k odsouhlasení Radě HMP a schválení Zastupitelstvu HMP.

---

[1] Usnesení vlády ze dne 3. července 2013 č. 530 o změně Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny
a o jmenování členů této Rady.
[2] Usnesení vlády ze dne 30. října 2024 č. 767 o změně Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny
a o jmenování členů této Rady.
[3] Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, uveřejněna pod č. 96/1998 Sb.; Evropská charta regionálních či menšinových jazyků uveřejněna pod č. 15/2007 Sb. m. s.

I.1 Právní rámec

Základní práva příslušníků národnostních menšin plynou z Ústavy České republiky[4], Listiny základních práv a svobod[5], mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána a zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých souvisejících zákonů[6], ve znění pozdějších předpisů (dále jen „menšinový zákon“) a některých souvisejících zákonů.

Hlava II. menšinového zákona upravuje konkrétní práva příslušníků národnostních menšin. Národnostní menšinou se dle menšinového zákona rozumí **„společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.“** Příslušníkem národnostní menšiny je pak **„občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti“.** Definice národnostní menšiny spojuje objektivní (společný etnický původ, jazyk, kultura, tradice, početnost) a subjektivní znaky (vůle skupiny být považována za národnostní menšinu, společné úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka, kultury a ochrana zájmů tohoto společenství).

Na základě menšinového zákona zřizuje vláda jako svůj poradní a iniciativní orgán pro otázky národnostních menšin Radu, v jejímž čele stojí člen vlády, v jehož působnosti jsou lidská práva a rovné příležitosti, v případě, že není ze členů vlády touto agendou nikdo pověřen, je předsedou Rady předseda vlády.

Důležitý právní nástroj k ochraně národnostních menšin představuje také zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů („antidiskriminační zákon“). K otázkám možné diskriminace příslušníků

[4] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Pravni_uprava/ustava.pdf

[5] Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění pozdějších předpisů. https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Pravni_uprava/Listina_zakladnich_prav_a_svobod.pdf

[6] Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/Zakon-o-pravech-prislusniku-narodnostnich-mensin.pdf

národnostních menšin se každoročně vyjadřuje Kancelář veřejného ochránce práv, kam se mohou příslušníci národnostních menšin obracet v případě porušování svých práv.

Podmínky výkonu národnostně menšinových práv upravuje rovněž zákon o hlavním městě Praze[7], který stanoví***:*** **„Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlavního města Prahy hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin".**

Zatímco v roce 2011[8] deklarovalo v hl. m. Praze jinou než českou národnost více než 5 % sčítaných osob, v roce 2021 nebyl pětiprocentní limit překročen[9], z čehož vyplývá, že v souladu se zákonem o HMP nevznikla povinnost zřízení Výboru pro NM ZHMP[10]. Přesto byl dne 16. 2. 2023 Výbor pro NM ZHMP nově ustaven, neboť jeho přínos a význam v komunikaci se zástupci pražských národnostních menšin se ukázal jako nezastupitelný. Události následující po 24. únoru 2022, kdy v důsledku ruské agrese na Ukrajině začali do Prahy proudit tisíce ukrajinských uprchlíků, význam vzniku Výboru pro NM ZHMP jen potvrdily. Nezanedbatelnou pomocí při koordinaci pomoci uprchlíkům byla nejen organizační, ale i materiální výpomoc příslušníků národnostních menšin zastoupených ve Výboru.

II. Systém spolupráce hlavního města Prahy v oblasti národnostních menšin a hlavní partneři

HMP věnuje pozornost zajištění vzájemné spolupráce se všemi stěžejními partnery, kteří jsou pro danou oblast klíčovými, a je jim věnována tato kapitola.

II.1 Příslušné orgány veřejné správy, kterých se oblast národnostních menšin dotýká.

Na úrovni státní správy jde konkrétně o tyto instituce:

[7] § 78 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
[8] Viz zdroj: ČSÚ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&katalog=30715&pvokc=&pvo=ZVCR013&z=T
[9] Blíže viz https://www.scitani.cz/narodnost a https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-ke-zrizovani-vyboru-pro-narodnostni-mensiny-a-oznacovani-ulic-v-jazyce-narodnostni-mensiny-v-souvislosti-se-scitanim-lidu-domu-a-bytu-2021.aspx
[10] Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

- Úřad vlády ČR – Odbor lidských práv a ochrany menšin, Oddělení národnostních menšin a romských záležitostí, které je zároveň národním kontaktním místem pro integraci Romů v rámci struktury Evropské unie.
- MK,
- MŠMT,
- MPSV,
- Krajské ředitelství policie HMP - PČR,
- jiné správní úřady.

HMP postupuje při zajišťování své politiky ve vztahu k národnostním menšinám v samostatné působnosti. Stejně jako u ostatních krajů, je i v případě HMP míra angažovanosti v oblasti národnostních menšin rozhodnutím kraje. Rozsah opatření je tedy v jeho kompetenci. V oblasti národnostních menšin neexistuje národní koncepce, která by určovala krajům podmínky či nabízela metodickou pomoc.[11] Pro aktivity HMP, které se vztahují k tématu národnostních menšin, jsou důležitým vodítkem příslušné právní předpisy uvedené v příloze č. X.3 Koncepce. HMP má ve spolupráci s DNM a organizacemi národnostních menšin ve velké míře možnost samostatně vytvářet strategie další spolupráce a její priority. Tím je také spoluvytvářen obraz HMP a nezaměnitelná podoba uvedené spolupráce.

RHMP a ZHMP náleží klíčová rozhodnutí týkající se politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám. Úlohou HMP je zejména podpora uchování kultury, tradic a jazyků jednotlivých národnostních menšin, a dále podpora aktivit, které napomáhají bezkonfliktnímu soužití národnostních menšin a majoritní společnosti.

Pro HMP je v oblasti národnostních menšin zásadní spolupráce s organizacemi národnostních menšin a institucemi, jež zajišťují podmínky pro výkon národnostně menšinových práv. V zájmu zintenzivnění spolupráce s národnostními menšinami a zajištění komplexní činnosti v oblasti integrace cizinců, HMP založilo dvě organizace, a to:

- DNM, v roce 2007 (jako samostatná organizace od roku 2009),
- ICP, v roce 2012.

II.2 Magistrát HMP

V rámci MHMP zajišťovali agendu národnostních menšin až do roku 2010 dva pracovníci (specialisté pro národnostní menšiny), kteří se současně věnovali oblasti integrace cizinců. Tito pracovníci byli zařazeni v rámci sekretariátu příslušného člena RHMP, kterému byla

[11] Pouze ve vztahu k romské menšině existuje Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030.

v rámci rozdělení kompetencí svěřena oblast menšinové politiky. Následně byla agenda (specialisty pro národnostní menšiny a rovněž romského koordinátora) zařazována v rámci struktury MHMP do různých odborů, což bylo poměrně složité na zachování potřebné kontinuity v zajištění potřebných činností v dané oblasti. Jednalo se např. o zařazení do odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP pod oddělení prevence, ale proti tomuto začlenění vystoupili samotní zástupci národnostních menšin a odborní členové Komise RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy, jelikož oblast národnostních menšin a integrace cizinců není tématikou, které by uvedené zařazení příslušelo. Došlo tedy k zařazení pod KŘ MHMP, což agendě napomohlo k potřebné spolupráci napříč různými oblastmi, a tedy i mezi jednotlivými odbory MHMP. Bylo schváleno *zřízení Oddělení NMC*[12], které bylo součástí KŘ MHMP. S účinností od 1. 1. 2019 je oddělení na základě změny Organizačního řádu Magistrátu hlavního města Prahy součástí KUC MHMP[13]. V rámci Oddělení NMC je zařazena agenda národnostních menšin (včetně zajištění dotačního programu pro danou oblast), krajského romského koordinátora, integrace cizinců (včetně zajištění dotačního programu pro danou oblast). V návaznosti na předchozí projektové řízení je zde ukotvena rovněž agenda krajské koordinace a strategického řízení tématu Ukrajina (zaměřená především na adaptaci a integraci držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny)[14].

Pro zajištění informovanosti o životě národnostních menšin v HMP, činnosti spolků a aktivitách podporovaných HMP ve velké míře prostřednictvím Oddělení NMC, vznikl webový portál HMP zaměřený přímo na téma národnostních menšin – Praha národnostní[15].

Prostřednictvím webových stránek HMP a webových stránek Domu národnostních menšin[16], je zajišťováno zprostředkovávání informací o vývoji spolupráce HMP se zástupci národnostních menšin od minulosti po současnost, aktuální dění a zároveň plánované aktivity. Je zde možné najít komplexní informace k jednotlivým tématům týkajícím se národnostních menšin v pražském prostředí.

II.3 Výbor pro NM ZHMP

Zřízení historicky prvního Výboru pro NM ZHMP[17] bylo připravováno již v rámci volebního období 2010−2014 a vzhledem k tomu, že z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011

[12] Usnesení RHMP č. 2341 ze dne 2. 9. 2014.
[13] Usnesení RHMP č. 3004 ze dne 4. 12. 2018.
[14] Stav ke dni 4.11.2025. Informace o personálním složení Oddělení NMC jsou vždy k dispozici na webovém portálu HMP.
[15] https://narodnostni.praha.eu
[16] Webový portál DNM: https://www.dnm-praha.eu/
[17] Usnesení ZHMP č. 5/66 ze dne 26. 3. 2015

vyplynulo, že na území HMP se k jiné národnosti, než české přihlásilo 5,46 % osob z celkového počtu obyvatel, došlo ke zřízení Výboru pro NM ZHMP. Ačkoliv z výsledků následného sčítání lidu v roce 2021 nevyplynula povinnost Výbor pro NM ZHMP zřídit, tak ho hl. m. Praha přesto nadále vnímá jako významný nástroj pro komunikaci a spolupráci s jednotlivými národnostními menšinami. Uvědomuje si, že deklarace národnostní příslušnosti představuje v rámci sčítání lidu zcela dobrovolnou kategorii a s ohledem na historické skutečnosti, ale i současný vývoj ve společnosti, se řada příslušníků národnostních menšin obává oficiálně hlásit ke své národnostní menšině. Jednoznačně jsou tedy dle odborníků i příslušníků národnostních menšin počty vyšší a vedou se společné expertní diskuse k vhodnějšímu zajištění dat v případě národnostních menšin. Výbor pro NM ZHMP má tedy již své stálé místo mezi oficiálními poradními orgány ZHMP.

Pro zajištění přímé spolupráce s jednotlivými národnostními menšinami bylo navrženo již při vzniku historicky prvního Výboru pro NM ZHMP, aby každá z národnostních menšin, které prostřednictvím svých organizací dlouhodobě spolupracují s HMP a aktivně se prokazatelně podílí na činnosti své národnostní menšiny na území HMP, měla svého zástupce jako člena Výboru pro NM ZHMP. Jedná se o ty národnostní menšiny, které mají své zastoupení na úrovni Rady vlády pro národnostní menšiny.[18] Současně bylo rozhodnuto o tom, že své zastoupení v rámci Výboru pro NM ZHMP bude mít i židovská komunita, které přísluší zvláštní místo a jejíž příslušníci se v ČR nevymezují jako národnostní menšina, ale jako náboženské a kulturní společenství. Uvedený princip platí nadále, pokud organizace národnostních menšin využijí možnosti nominovat kandidáta.

K zajištění vhodných kandidátů do Výboru pro NM ZHMP platí následující systém výběru zástupců národnostních menšin pro možné jmenování členů ze strany ZHMP. Nejprve jsou jednotlivé organizace národnostních menšin písemně osloveny (dopisem ředitele odboru MHMP, do nějž je organizačně zařazeno Oddělení NMC, které pak zajišťuje administraci nominací) s nabídkou možnosti předložení návrhů nominací kandidátů na člena Výboru pro NM ZHMP. Doporučení pro vhodný postup k možnému zajištění nominací zástupců národnostních menšin (včetně kontroly seznamu oslovených organizací jednotlivých národnostních menšin) a rovněž postup pro výběr v případě více nominovaných za jednu národnostní menšinu je konzultován s Oddělením národnostních menšin a romských záležitostí (Úřad vlády ČR) pro zajištění transparentnosti nominačního procesu, ale i získání ucelených a komplexních údajů o kandidátech a nominujících organizacích. Díky podaným nominacím prostřednictvím vyplněných formulářů/dotazníků je možné zajistit také údaje, které napomáhají k usnadnění procesu možného výběru a jmenování členů, zvláště pak tam,

[18] Aktuálně: běloruská, bulharská, gruzínská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská.

kde je v rámci jedné národnostní menšiny podáno více nominací. Současně je poskytnuto vyjádření podpory a souhlasného stanoviska představitelů jednotlivých organizací národnostních menšin s návrhem. Základním vodítkem je míra demokratického mandátu jednotlivých kandidátů v prostředí své národnostní menšiny. Organizace jsou při písemném oslovení rovněž informovány, že v případě více validních nominací, je samotný výběr z kandidátů podaných organizacemi/spolky národnostních menšin, proveden předsedou Výboru pro NM ZHMP.

Výchozí pro zajištění kandidátů jsou tedy podané nominace organizacemi jednotlivých národnostních menšin, které využily možnosti podání nominace, a to za svou národnostní menšinu v písemné podobě na předepsaném formuláři/dotazníku, který je ze strany MHMP za tímto účelem poskytnut.

V případě, kdy je v rámci národnostní menšiny nominován více než jeden kandidát, je realizováno setkání s předsedou Výboru pro NM ZHMP (předseda a místopředseda Výboru pro NM ZHMP jsou jmenováni usnesením ZHMP společně s tajemníkem Výboru pro NM ZHMP (zaměstnanec HMP zařazený do MHMP) při schvalování zřízení Výboru pro NM ZHMP na jednání ZHMP), aby bylo možné v rámci motivačního rozhovoru posoudit, u kterého z nominovaných kandidátů je větší předpoklad k výkonu funkce člena Výboru pro NM ZHMP, který má zastupovat celou národnostní menšinu napříč spolky. Důležitým předpokladem je znalost života dané národnostní menšiny v HMP, míra angažovanosti v rámci činnosti národnostní menšiny, veřejná činnost ve prospěch vzájemného porozumění mezi minoritami a majoritou, odborná činnost v oblasti národnostních menšin apod.

Současně jsou osloveny politické kluby ZHMP pro možné podání nominace na člena Výboru pro NM ZHMP za daný politický klub. V tomto případě je vhodné nominovat kandidáta, který není zástupcem některé z národnostních menšin, aby nedošlo k nerovnovážnému zastoupení členů v některé z národnostních menšin, a to ani v případě početnější národnostní menšiny.

HMP dlouhodobě vnímá důležitost vzájemné komunikace a spolupráce se zástupci národnostních menšin. Historicky práce Výboru pro NM ZHMP tedy navazuje na činnost Poradního sboru pro národnostní menšiny zřízeného v roce 1997, z něhož byla pak v roce 2000 vytvořena Komise RHMP pro oblast národnostních menšin na území hl. m. Prahy[19] a jejími členy byli v nadpoloviční většině zástupci národnostních menšin. Činností komise byla zajištěna návaznost jednotlivých aktivit a opatření vztahujících se k oblasti národnostních menšin (příprava projektu DNM, projednání realizace společných akcí jako „Setkání národnostních menšin“ apod.).

[19] Usnesení RHMP č. 690 ze dne 13. června 2000 k záměru na zřízení komise rady ZHMP pro oblast národnostních menšin na území HMP.

V dalších volebních obdobích byla tematicky spojena s Komisí RHMP pro oblast integrace cizinců. Jednalo se tedy o Komisi RHMP pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy. Ta průběžně projednávala záležitosti týkající se národnostních menšin, ale i integrace cizinců, na úrovni poradního orgánu RHMP. Díky práci uvedené komise byla v předchozích letech zajištěna návaznost jednotlivých aktivit a opatření vztahujících se k oblasti národnostních menšin i integrace cizinců. Členy uvedené komise byli zaměstnanci HMP zařazení do MHMP (KUC MHMP, odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence MHMP, SML MHMP, KŘ MHMP), dále členové ZHMP, zástupce Rady vlády pro národnostní menšiny, styčný důstojník pro národnostní menšiny Krajské ředitelství policie HMP – PČR, ředitel DNM, ředitel ICP, zástupci významných organizací národnostních menšin s nejpočetnější členskou základnou a zástupci NNO zabývajících se integrací migrantů.

HMP si je vědomé toho, že oblast národnostních menšin a integrace cizinců jsou rozdílné ve svém přístupu k jednotlivým opatřením, cílům a prioritám. Z tohoto důvodu v současné době existuje samostatná Komise RHMP pro oblast integrace cizinců[20], která se zabývá výhradně tématem integrace cizinců.

Expertní skupina Výboru pro NM ZHMP k implementaci Strategie romské integrace v HMP

Na 4. jednání Výboru pro NM ZHMP (v rámci volebního období 2022-2026) došlo ke zřízení „Expertní skupiny Výboru pro NM ZHMP k implementaci Strategie romské integrace v HMP“ a jejím vedením byl pověřen člen Výboru pro NM ZHMP zastupující romskou menšinu. Tato skupina se zaměřuje čistě na práci ve vztahu k uvedené strategii – plán implementace jednotlivých úkolů v rámci priorit a kontrola naplňování za kalendářní rok.

Průběžně jsou na jednáních Výboru pro NM ZHMP prezentovány informace týkající se implementace Strategie romské integrace v HMP pro roky 2022-2030 (strategie byla schválena usnesením Zastupitelstva HMP č. 39/205 ze dne 8. 9. 2022). Koordinaci naplňování konkrétních kroků a plnění úkolů má na starosti krajský romský koordinátor (Oddělení NMC - MHMP) a koordinátorka sociální větve implementace Strategie romské integrace (Centrum sociálních služeb Praha).

II.4 Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy

S ohledem na výkon přenesené působnosti státní správy je HMP od roku 2001 členěna na 22 správních obvodů (z hlediska samosprávného ji tvoří 57 autonomních MČ s vlastními

[20] Usnesení RHMP č. 830 ze dne 09.05.2023

volenými orgány). Každá MČ má svá specifika pramenící z toho, zda se jedná o centrální část HMP nebo je naopak příměstského charakteru. Je třeba zohlednit skladbu obyvatelstva a jeho sociální zařazení, celkovou hustotu zalidnění městské části, ale i úroveň infrastruktury. Tyto údaje jsou důležité z hlediska práce s romskou komunitou v jednotlivých lokalitách HMP.

Pro zlepšení vzájemné informovanosti a přípravy opatření a materiálů týkajících se práce s romskou menšinou byl vytvořen samostatný Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny hl. m. Prahy (dále jen „PS“), jehož členy jsou zástupci MČ Praha 1–22, dále vybraných romských a proromských organizací, ale i státních institucí (Krajské ředitelství policie HMP – PČR). Tato platforma je pracovní skupinou romského koordinátora. Umožňuje sdílení zkušeností či příkladů dobré praxe v oblasti práce s romskou menšinou a rozvíjí možnosti spolupráce mezi MHMP a jednotlivými MČ. Členové PS jsou informováni o významných opatřeních, aktivitách a akcích týkajících se oblasti romské menšiny nejen v rámci HMP, ale celé ČR (např. návrhy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny). PS se rovněž podílí na přípravě koncepčních materiálů vztahujících se k tématu romské menšiny.

II.5 Městské části HMP

Jednotlivé MČ jsou rozmanité ve všech aspektech, a tudíž i uchopení tématu národnostních menšin je tímto ovlivněno. V rámci spolupráce HMP s MČ je pozornost věnována zejména pravidelné komunikaci nad specifickými potřebami k záležitostem romské menšiny, stejně jako aktivitám v oblasti integrace cizinců, které vyžadují intenzivní spolupráci s MČ. Celkově k tématu národnostních menšin funguje spíše individuální přístup s ohledem na aktuální potřeby dané MČ.

II.6 Dům národnostních menšin

V roce 2007 HMP díky spolupráci s Úřadem vlády ČR (sekretariátem Rady vlády pro národnostní menšiny) a představiteli pražských spolků národnostních menšin zahájilo činnost DNM jako místa, kde mají jednotlivé organizace národnostních menšin prostor pro rozvoj své činnosti, i jako zázemí pro setkávání obyvatel HMP s rozmanitou kulturou a tradicemi jednotlivých národnostních menšin. DNM je pro práci HMP v oblasti národnostních menšin zásadní a tvoří pilíř spolupráce jejich organizací s HMP. Za dobu své činnosti se stal vlajkovou lodí HMP v oblasti podpory aktivit národnostních menšin a měl by být vnímán nejen jako místo, kde mají jednotlivé národnostní menšiny prostor pro spolkovou činnost a prezentaci svých výstupů, ale zejména jako prostor otevřený vzájemné komunikaci

a setkávání, bez ohledu na to, zda se jedná o zástupce národnostních menšin, majoritní společnosti či cizince. Uvedené dokládá také fakt, že je DNM od 1. ledna 2025 příspěvkovou organizací HMP pod gescí odboru kultury a cestovního ruchu MHMP a nadále vyvíjí svou činnost po boku dalších významných pražských příspěvkových organizací (podrobněji viz kapitola II.8).

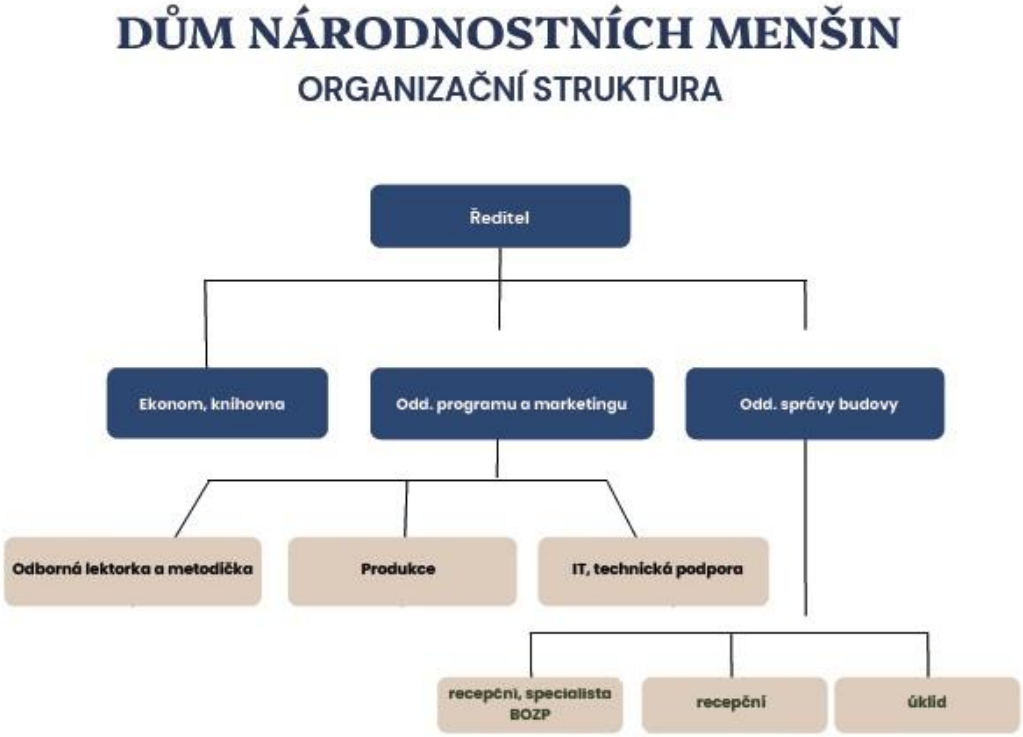

II. 7 Organizace národnostních menšin

Pro naplňování Koncepce je naprosto nezbytná spolupráce s jednotlivými organizacemi národnostních menšin, jíž napomáhá nejen existence DNM, ale rovněž dlouholetá tradice komunikace HMP se zástupci národnostních menšin (v předchozích letech zejména prostřednictvím komise RHMP a aktuálně v rámci Výboru pro NM ZHMP a prostřednictvím DNM).

Významný je fakt, že řada organizací jednotlivých národnostních menšin nabízí v rámci své činnosti širokou nabídku aktivit zaměřených nejen na zástupce národnostních menšin, ale rovněž na veřejnost. Kromě projektů směřujících k rozvoji a uchování dané kultury, tradic a jazyka se jedná i o aktivity vzdělávací a osvětové, což napomáhá ke zpřístupnění problematiky menšin většinové společnosti a celkově otevřenosti menšinových společenství majoritě v oblasti literatury, historie, folkloru, divadla, filmů, aktivit pro děti a mládež, i v podobě samostatných kulturních akcí (festivaly, koncerty, divadelní představení).

Přesný přehled organizací s informací o jejich činnosti a zaměření je uveden na webovém portálu HMP – Praha národnostní[21], kde jsou informace pravidelně aktualizovány (ve spolupráci se zástupci národnostních menšin ve Výboru pro NM ZHMP a odborníky).

Aktuální informace o spolkové a další činnosti v DNM je také možné nalézt na webu DNM a přidružených sociálních sítích[22].

II.8 Jiné organizace pracující ve prospěch národnostních menšin

Nedílnou součástí je rovněž spolupráce s organizacemi zabývajícími se tématikou národnostních menšin, například těmi, jež se zaměřují na rozvoj tolerantní společnosti, boj proti rasismu a xenofobii, ale i proromské organizace, které si kladou za cíl pomoci sociálně znevýhodněným Romům prostřednictvím sociálního a právního poradenství, pomoci při zapojení na trhu práce, zvýšení vzdělání či práci s dětmi a mládeží. Uvedené organizace jsou v rámci své praxe v přímém kontaktu s klienty z řad národnostních menšin a jejich cenné zkušenosti pomáhají při přípravě konkrétních opatření.

III. Hlavní priority hl. m. Prahy v oblasti ochrany národnostních menšin

Prioritním zájmem národnostně menšinové politiky hl. m. Prahy (dále jen „HMP“) je zajištění a zkvalitňování podpory činnosti příslušníků národnostních menšin a jejich organizací na území HMP. Zájem HMP o příslušníky národnostních menšin je trvalý a opírá se nejen o českou a evropskou legislativu upravující ochranu práv národnostních menšin, ale zejména o vědomí, že participace národnostních menšin na společenském, kulturním a v neposlední řadě též politickém životě společnosti je zásadním předpokladem bezkonfliktního a vzájemně obohacujícího soužití v současnosti i budoucnosti. K dosažení výše uvedeného chce HMP rozvíjet svou činnost ve spolupráci s orgány veřejné správy, ostatními institucemi, samotnými zástupci národnostních menšin a DNM v Praze podle následujících priorit:

HMP se zavazuje:

Priorita č. 1	**Finančně podporovat kulturní, společenskou, vzdělávací a publikační činnost příslušníků národnostních menšin prostřednictvím dotačního programu zaměřeného na podporu aktivit národnostních menšin na území HMP**
Aktivity	• každoročně zajišťovat vyhlášení dotačního programu zaměřeného na podporu

[21] https://narodnostni.praha.eu
[22] https://www.dnm-praha.eu/, https://www.facebook.com/DNMPraha, https://www.instagram.com/dumnarodnostnichmensinpraha/, https://www.youtube.com/@D%C5%AFmn%C3%A1rodnostn%C3%ADchmen%C5%A1in

	oblasti národnostních menšin[23], určeného organizacím národnostních menšin a městským částem HMP a zajišťovat kompletní administraci spojenou s tímto dotačním řízením • průběžně zohledňovat aktuální vývoj v dané oblasti a potřeby organizací národnostních menšin i městských částí v jednotlivých dotačních programech na základě podnětů Výboru pro NM ZHMP • zajišťovat součinnost v oblasti dotačního řízení HMP s klíčovými aktéry ve státní a veřejné správě jako jsou Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Úřad vlády ČR a další • projednávat podané žádosti o dotaci v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin Komisí RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců, následně schválit poskytnutí dotací RHMP a ZHMP (současně zajistit podání informace v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP) • nadále reflektovat v nastavení zaměření dotačního programu (opatření) potřebu digitalizace jednotlivých aktivit realizovaných projektů • zajistit finanční podporu prostřednictvím programových dotací (oblast národnostních menšin) na provoz kanceláří v DNM těm organizacím národnostních menšin, které vzešly z řádného výběrového řízení a které svou činností naplňují obsah smlouvy o provozu kanceláří uzavřené s DNM
Garant	Oddělení NMC a cizinců KUC MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 2	**Zajišťovat činnost Výboru pro NM ZHMP s ohledem na aktuální stav v oblasti života národnostních menšin v celospolečenském kontextu**
Aktivity	• zajišťovat pravidelná jednání Výboru pro NM ZHMP alespoň 6x ročně (prezenční jednání bude realizováno prioritně, ale s ohledem na to, zda to umožní vnější okolnosti, např. epidemiologická situace)

[23] Jedná se o dotační program buď výhradně zaměřený na oblast národnostních menšin či jednoznačně vymezený samostatnými opatřeními programu (pokud je společný i pro oblast integrace cizinců).

	• poskytovat dostatečný prostor pro vzájemnou diskusi v rámci činnosti Výboru pro NM ZHMP (s ohledem na pravidla stanovená Jednacím řádem výborů Zastupitelstva hlavního města Prahy[24]) i pro prezentaci aktuálních informací ze života národnostních menšin se zaměřením na pražské prostředí • sdílet zkušenosti na úrovni výborů/komisí/jiných konzultačních mechanismů v rámci ostatních krajů a měst v ČR i zahraničí • každoročně zpracovávat zprávu o činnosti Výboru pro NM ZHMP
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP ve spolupráci s předsedou Výboru pro NM ZHMP a jeho sekretariátem/politickým klubem ZHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 3	**Podporovat rozvoj DNM, příspěvkové organizace hl. m. Prahy**
Aktivity	• vytvářet bezpečné prostředí pro otevřenou komunikaci • každoročně zajišťovat finanční prostředky na provoz, činnost a podporu dalšího rozvoje DNM • zajišťovat metodické vedení DNM • prohlubovat spolupráci DNM s městskými částmi HMP, příspěvkovými organizacemi HMP a jednotlivými MČ, veřejnými institucemi a NNO • zaměřit se na rozvoj mezikrajské a mezinárodní spolupráce • dbát na dodržování pravidel stanovených vnitřními směrnicemi ředitele DNM v rámci oficiálních dokumentů DNM, zejména s ohledem na chod kanceláří DNM a pravidla stanovená pro jejich obsazování • zajišťovat v rámci každoroční výroční zprávy DNM zveřejnění informací o činnosti kanceláří jednotlivých národnostních spolků (organizace reprezentující příslušnou národnostní menšinu poskytnou DNM za tímto účelem podklady dle potřeb a požadavků DNM)

[24] Příloha č. 1 k usnesení ZHMP č. 26/8 ze dne 22. 4. 2021

	• zajišťovat školení o ochraně práv národnostních menšin pro odbornou veřejnost (úředníky MHMP i jednotlivých městských částí) • rozvíjet činnost knihovny a vzdělávacího centra DNM – realizovat přednáškové a vzdělávací programy v prostorách DNM na téma historie, kultura a současnost národnostních menšin v ČR a problematika multikulturního prostředí pro děti a mládež všech stupňů vzdělávání • podílet se na tvorbě vzdělávacích a osvětových programů o národnostních menšinách ve spolupráci DNM a zástupců národnostních menšin • podílet se na vydavatelské činnosti DNM • zapojovat se do akcí pro širokou veřejnost s cílem zvýšit povědomí o národnostních menšinách • navázání intenzivnější spolupráce mezi DNM a ICP
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP v těsné spolupráci s DNM
Financování	rozpočet HMP - financování PO HMP
Termín plnění	Každoročně

Priorita č. 4	**Zajišťovat pro spolky národnostních menšin transparentní výběrové řízení pro užívání kanceláří v DNM**
Podmínky plnění	• spolky s prokazatelnou dlouhodobou historií a činností budou posuzovány na základě předloženého Záměru činnosti a výsledků bodového hodnocení • spolky jsou povinny plnit aktivity uvedené v Záměru činnosti, díky kterým byly vybrány
Garant	DNM v těsné spolupráci s oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP
Financování	Aktivita nevyžaduje financování.
Termín plnění	2. čtvrtletí 2026[25]

Priorita č. 5	**Zajišťovat ve spolupráci s DNM a zástupci národnostních menšin každoroční „Setkání národnostních menšin“ i navazující odbornou**

[25] Další výběrové řízení k obsazování kanceláří v DNM bude následovat po čtyřech letech.

	konferenci
Aktivity	• zajišťovat přípravu programu konference v součinnosti s DNM a Oddělením NMC KUC MHMP, dále s Výborem pro NM ZHMP, z hlediska vhodného výběru tématu, skladby programu a partnerských institucí • zapojovat akademické instituce i odbornou veřejnost ke spolupráci na přípravě programu konference • podporovat a propagovat akci ze strany HMP (zajištění reprezentačních prostor, záštity, propagace) • zajišťovat audio či video záznamy z konference k dokumentaci a archivaci
Garant	DNM ve spolupráci s Oddělením NMC KUC MHMP a Výborem pro NM ZHMP
Financování	rozpočet HMP – financování PO HMP
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 6	**Každoročně oceňovat přínos osobnosti k rozvoji menšinových kultur a interetnického porozumění v HMP předsedou Výboru pro NM ZHMP**
Aktivity	• přijímat nominace na ocenění osobnosti ze strany odborné veřejnosti a zástupců národnostních menšin • posuzovat nominace předsedou Výboru pro NM ZHMP společně s poradní pracovní skupinou pro udílení ceny • zajišťovat slavnostní předávání ocenění předsedou Výboru pro NM ZHMP v rámci každoroční akce „Setkání národnostních menšin“
Garant	předseda Výboru pro NM ZHMP
Financování	Aktivita nevyžaduje financování.
Termín plnění	každoročně v rámci akce „Setkání národnostních menšin“

Priorita č. 7	**Nadále zajištovat provoz a rozvoj webových portálů a sociálních sítí (Praha národnostní a DNM) k tématu národnostních menšin**
Aktivity	• zajišťovat provoz a pravidelnou aktualizaci webových portálů a sociálních sítí pro laickou i odbornou veřejnost na téma dějin a současnosti národnostních

	menšin v HMP[26] • uvádět na webových portálech užitečné odkazy na organizace národnostních menšin, instituce a organizace, které se věnují tematice menšinových kultur apod. • rozvíjet podobu webových portálů podle aktuálních doporučení Výboru pro NM ZHMP • využívat on-linových informačních kanálů HMP a DNM v zajišťování informovanosti o tématu národnostních menšin obecně, stejně tak o aktuálním dění a aktivitách týkajících se národnostních menšin
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP v těsné spolupráci s DNM
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin) a financování PO HMP
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 8	**Zajišťovat dostatečnou podporu pro činnost Komise RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců jako finančního nástroje k podpoře národnostně menšinového života**
Aktivity	• poskytovat dostatečné podklady pro jednání komise RHMP pro možnost posuzování podaných projektů v rámci dotačního řízení • projednávat podmínky dotačního řízení pro oblast národnostních menšin před jejich předložením Výboru pro NM ZHMP a RHMP pro možnost schválení a následného vyhlášení dotačního řízení • zajišťovat nezávislé externí hodnocení projektů jako opory pro možnost posouzení komisí RHMP • hodnotit podané projekty komisí RHMP, která je složena z odborníků, zástupců resortů a členů nominovaných politickými kluby ZHMP tak, aby hodnocení bylo

[26] https://narodnostni.praha.eu
https://www.dnm-praha.eu/,
https://www.facebook.com/DNMPraha,
https://www.instagram.com/dumnarodnostnichmensinpraha/,
https://www.youtube.com/@D%C5%AFmn%C3%A1rodnostn%C3%ADchmen%C5%A1in

	co nejvíce odborné a transparentní • zajišťovat pravidelnou evaluaci výstupů podpořených projektů pro další práci komise RHMP
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP ve spolupráci s Komisí RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců
Financování	Aktivity nevyžadují financování, pouze zajištění externího odborného hodnocení podaných žádostí a vyhodnocování projektů externími odborníky – rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin) – běžné výdaje (vlastní MHMP).
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 9	**Spolupracovat s klíčovými aktéry ve veřejné správě a s relevantními institucemi v oblasti podpory národnostních menšin (včetně regionální a mezinárodní úrovně)**
Aktivity	• spolupracovat s jednotlivými resorty (zejména pak Ministerstvem kultury, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem vnitra), Radou vlády pro národnostní menšiny a Radou vlády pro záležitosti romské menšiny v oblasti aktuálního vývoje otázek národnostních menšin • spolupracovat s ostatními odbory MHMP při naplňování agendy národnostních menšin, zejm. při přípravě strategických dokumentů • zintenzivnit spolupráci v oblasti podpory národnostních menšin s jednotlivými městskými částmi HMP, včetně akcí organizovaných samotnými městskými částmi nebo na jejich území a podporovat tyto akce ze strany HMP prostřednictvím finanční podpory v rámci dotačního programu • oslovovat jednotlivé regiony v ČR i zahraničí pro možné sdílení zkušeností v rámci tématu národnostních menšin • zvát zástupce krajských úřadů na každoroční „Setkání národnostních menšin“ • sdílet zkušenosti a příklady dobré praxe pro zajištění agendy v rámci Oddělení NMC KUC MHMP
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP ve spolupráci s předsedou Výboru pro NM ZHMP a v součinnosti s DNM

Financování	rozpočet HMP (oblast národnostních menšin)
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 10	**Zajišťovat vzájemnou informovanost a spolupráci na úrovni akademických pracovišť, příspěvkových organizací HMP a MČ, muzeí a dalších veřejných institucí**
Aktivity	• zajišťovat spolupráci s akademickými pracovišti při organizaci každoročního „Setkání národnostních menšin“ (odborná účast na konferenci) • spolupracovat s akademickými pracovišti při řešení odborných témat v oblasti národnostních menšin • rozvíjet spolupráci s dalšími příspěvkovými organizacemi zřízenými HMP (např. Galerie hlavního města Prahy, Muzeum Prahy, Městská knihovna v Praze a její pobočky, domy dětí a mládeže) na společných programech k tématu národnostních menšin určených pro veřejnost (včetně vzdělávacích programů pro děti a mládež) a současně takových, které jsou realizovány v rámci činnosti spolků národnostních menšin • rozvíjet spolupráci s příspěvkovými organizacemi jednotlivých MČ Praha 1 - 22 • spolupracovat s Židovským muzeem v Praze, popř. s dalšími vzdělávacími a informačními centry „mateřských zemí“ jednotlivých menšin (např. Polský institut, Goethe institut, Balassiho institut, Slovenský institut v Praze)
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP ve spolupráci s DNM
Financování	rozpočet HMP (oblast podpory národnostních menšin)
Termín plnění	každoročně

Priorita č. 11	**Účastnit se vzdělávacích a osvětových akcí za účelem zpřístupnění tématu různých kultur a ochrany práv národnostních menšin širší veřejnosti**
Aktivity	• zajišťovat účast na významných akcích pro širší veřejnost za účelem zvýšení informovanosti o tématu národnostních menšin (včetně agendy národnostního oddělení a prezentace DNM), jedná se zejména o akce typu „Svět knihy“, „Barevná devítka“, „Zažít město jinak“, „Muzejní noc“, apod.

	• zajišťovat účast prostřednictvím vlastního stánku na výstavě pražského středního školství Schola Pragensis pro možnost navázání spolupráce se SŠ a současně za účelem zvýšení informovanosti pedagogů, mládeže a veřejnosti • zapojovat se do akcí pro širokou veřejnost pořádaných přímo MHMP či jednotlivými městskými částmi, např. rodinné dny či dny dětí
Garant	Oddělení NMC KUC MHMP ve spolupráci s DNM a dalšími NNO, dále s věcně příslušnými odbory MHMP, zejména SML MHMP a OMM MHMP
Financování	rozpočet HMP (oblast národnostních menšin) – běžné výdaje (vlastní MHMP)
Termín plnění	každoročně podle termínů jednotlivých akcí

Priorita č. 12	**Zajištění koordinace implementace Strategie romské integrace**
Aktivity	• Koordinace implementace SRI (garant romský koordinátor) a těsná spolupráce s CSSP (koordinátorka implementace SRI) • Zajistit ze strany KUC MHMP (Oddělení NMC) kroky k průběžnému naplňování SRI v rámci oblasti 5 a 6 SRI (větev boje proti diskriminaci, stereotypům, anticiganismu a předsudečnému násilí + větev etnické emancipace a participace Romů na veřejném životě) • implementace SRI (garant romský koordinátor) a těsná spolupráce s CSSP (koordinátorka implementace SRI) • Zabezpečit činnost Expertní skupiny Výboru pro NM ZHMP k implementaci SRI v HMP a úzkou spolupráci Oddělení NMC (KUC MHMP) a CSSP s odbory MHMP pro implementaci SRI (zejména s odborem SOV MHMP, ZDR MHMP, SML MHMP, OBF MHMP), stejně tak NNO, ÚV ČR a dalšími institucemi. • Průběžná komunikace s ÚV ČR – Odborem lidských práv a ochrany menšin, vládní zmocněnkyní pro záležitosti romské menšiny, v sjednocení postupu pro naplňování úkolů SRI • Podpora MČ spolupracujícím v rámci implementace SRI a rozšíření počtu zapojených MČ do implementace SRI • Zajistit z rozpočtu HMP potřebné financování, které umožní KUC MHMP a CSSP koordinaci implementace SRI • Aktivní zapojení do projektů zaměřených na aktivity podílející se na plnění

	úkolů vyplývajících ze SRI, financovaných z externích zdrojů
Garant	Oddělení NMC (primárně prostřednictvím romského koordinátora) a CSSP, spolupráce s Výborem pro NM ZHMP
Financování	Koordinace SRI z rozpočtu HMP (KUC a CSSP), realizace aktivit vyplývajících ze SRI – prostřednictvím dotačního programů či přímého financování (dle možností rozpočtu HMP a externích zdrojů)
Termín plnění	Průběžně

IV. Dům národnostních menšin

DNM ve své podobě jako samostatná organizace funguje od 19. 1. 2009, kdy byla HMP založena obecně prospěšná společnost za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblasti ochrany práv a podpory národnostních menšin na území HMP. Cílem byla a je především podpora a rozvoj kulturních, společenských, publikačních a vzdělávacích aktivit jednotlivých národnostních menšin a jejich spolků.

Objekt, který byl vybrán jako sídlo na adrese Vocelova 602/3, Praha 2, přešel v letech 2000−2002 do vlastnictví HMP v rámci likvidace Fondu dětí a mládeže a na základě výjimky navržené vládou ČR, kterou schválil Parlament ČR[27], může budova sloužit nejen dětem a mládeži, ale i národnostním menšinám. V roce 2007 byla ukončena rekonstrukce budovy do dnešní podoby a 21. 6. 2007 slavnostně otevřena veřejnosti (při zahájení provozu byl DNM součástí CSSP).

Usnesením ZHMP č. 16/29 ze dne 12. 9. 2024 bylo schváleno zřízení DNM jako příspěvkové organizace HMP, a to ke dni 1. 11. 2024. Současně byla schválena likvidace obecně prospěšné společnosti DNM o.p.s. k 31. 12. 2024.

DNM jako příspěvková organizace HMP vykonává svou činnost s plným zachováním účelu, za kterým byla organizace založena ve spolupráci s představiteli národnostních menšin a Úřadem vlády ČR, tj. poskytování komplexních služeb v oblasti ochrany práv národnostních menšin na území Prahy a současně v oblasti podpory aktivit v dané oblasti.

V DNM sídlí 14 národnostních menšin – běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská[28].

[27] Usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1834 z 39. schůze dne 1. 11. 2001.
[28] Uvedený stav platí ke dni 4.11.2025.

Budova DNM vedle kanceláří pražských spolků národnostních menšin, které se nacházejí mezi prvním a třetím podlažím, disponuje také tzv. společnými prostory. Spolky sídlící v DNM, které vykazují národnostně menšinové aktivity (kulturního, společenského, vzdělávacího či osvětového charakteru), si mohou pro svoji činnost tyto společné prostory rezervovat prostřednictvím rezervačního systému DNM. Jedná se především o reprezentativní společenský sál s kapacitou až 80 osob v suterénu DNM a prosklenou galerii v přízemí, která je ideálním místem pro vernisáže a prezentaci umění menšin. Společenský sál i galerie jsou vybaveny moderní reprodukční technikou (ozvučením, mikrofony a integrovaným dataprojektorem), která je k dispozici pro konání konferencí, divadelních představení či vernisáží. Vedle společenského sálu se v suterénu nabízí možnost posezení v kavárně s kapacitou 50 míst. Z galerie v přízemí se vchází na venkovní vydlážděný dvorek se zelení, který je vhodný k přátelským setkáváním či relaxaci. V přízemí DNM je také umístěna menší zasedací místnost s kapacitou 10 osob a multimediální učebna, jež je vybavena interaktivním dotykovým monitorem. Zařízení představuje významného pomocníka při výuce, vzdělávání a odborných prezentacích. Ve 4. patře se nachází další zasedací místnost s kapacitou 15 osob. Na stejném podlaží je umístěna knihovna DNM se vzdělávacím centrem a zázemí pro vedení organizace, včetně technické místnosti s datovým centrem.

Společné prostory jsou primárně k využití organizacemi národnostních menšin a v případě volných kapacit také ze strany dalších subjektů. Podmínkou je, že se zaměřují v rámci své činnosti na témata blízká těm, za nimiž byl DNM založen.

Rezervace společných prostor za účelem konání společenských, kulturních či vzdělávacích akcí národnostních menšin podléhá obecným pravidlům. Při poskytování prostor se uplatňuje následující hierarchie: nejvyšší prioritu mají oslavy státních svátků a významné dny jednotlivých národnostních menšin. Následují ostatní akce financované projekty MK a HMP, dále aktivity zaměřené na práci s dětmi a mládeží, vzdělávání, a nakonec pravidelné zkoušky uměleckých a tanečních souborů. Konečné rozhodnutí o potvrzení rezervací má vedení DNM, které může upravit přidělování společných prostor dle aktuálních potřeb a priorit.

Průběžně se v DNM realizují projekty financované z dotačního programu HMP zaměřeného na oblast podpory národnostních menšin (Program podpory aktivit národnostních menšin a integrace cizinců na území HMP[29]). DNM je místem, které slouží zejména potřebám organizací národnostních menšin, ale též NNO zabývajících se tématy blízkými oblasti národnostních menšin a organizací veřejné správy. Hlavním cílem DNM je naplňování společenských, kulturních a vzdělávacích potřeb národnostních menšin. Zároveň je většina

[29] Název dotačního programu je vždy aktualizován – dříve se jednalo např. o název Program podpory aktivit národnostních menšin na území HMP.

akcí přístupná pro zájemce z řad veřejnosti. Velký důraz je kladen na kulturní a vzdělávací aktivity pro děti a mládež jako na efektivní a účinnou prevenci xenofobie a rasismu. Nově se také DNM věnuje vzdělávání úředníků MHMP a MČ. Vzdělávací aktivity probíhají nejen v prostorách DNM, ale také přímo na školách, úřadech, v prostorách organizací či na akcích pro veřejnost.
Válečný konflikt na Ukrajině a práce s ukrajinskými běženci představuje novou výzvu též pro DNM, který sloužil jako jedno z center humanitární sbírky a následně poskytoval své prostory pro intenzivní kurzy češtiny a českých reálií pro ukrajinské děti a mládež. Tyto aktivity v prostorách instituce i nadále probíhají a nová náplň činnosti tak nabízí možnost užší spolupráce a realizace některých společných aktivit ve spolupráci s ICP. Ten dlouhodobě bojuje s nedostatkem volných prostor při realizaci aktivit Akčního plánu a naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců.

Nabídka volných prostor v učebnách DNM, společné zastoupení a mediální prezentace obou organizací na venkovních akcích jako je Etnofest či Zažít město jinak či užší koordinace DNM, ICP a HMP při přípravě strategických dokumentů a koncepcí mohou navýšit připravenost a schopnost operativně reagovat na nečekané události a lepší koordinace aktivit obou organizací může vést též k úspoře finančních prostředků např. za neuskutečněné pronájmy kanceláří u externích subjektů.

DNM se svými aktivními spolky a personální kapacitou jejich zástupců a zástupkyň, bohatou nabídkou kulturních programů, pozitivním a přátelským zázemím bude vytvářet nadále zázemí pro realizaci aktivit národnostních menšin, ale rovněž i pro obyvatele Prahy z řad cizinců. Lze předpokládat, že národnostně menšinová a integrační agenda se bude nadále v řadě bodů přibližovat a tím i spolupráce DNM a ICP.

IV.1 Vzdělávací centrum, vzdělávací programy a knihovna DNM

Vzdělávací programy a aktivity pro děti, mládež, studenty i širokou veřejnost jsou nedílnou součástí aktivit DNM. S tím souvisí i spolupráce se školami na území hl. m. Prahy včetně realizace přednáškové činnosti na půdě školských zařízení. V prostorách DNM probíhá i pravidelná výuka, nedělní školy a další aktivity realizované národnostními spolky. Přednášková činnost je realizována i s pomocí osobností z řad jednotlivých národnostních menšin. Zejména díky spolupráci s organizací Zaedno dnes DNM disponuje pracovními listy tematicky pokrývajícími prakticky všechny národnostní menšiny i taková témata, jako je jejich písmo, jazyk, zvyky, pohádky či víra.

Z důvodu zvyšování kvality nabízených služeb dochází též k investicím do technického vybavení prostor, lepšímu osvětlení či rozvoji konferenčních a výukových technologií jako je např. zakoupení multimediální obrazovky do jedné z učeben, která je nyní nejen nejmodernějším výukovým prostorem v DNM, ale též místem pro audiovizuální uměleckou tvorbu.

Knihovna DNM je součástí sítě veřejných knihoven a v současné době slouží jako veřejná odborná knihovna se specializací na problematiku národnostních menšin, integraci, lidská práva, kulturu apod. Knihovna plní zároveň funkci odborného pracoviště poskytujícího informační zázemí zaměstnancům i návštěvníkům DNM. Knihovna bude i nadále informovat veřejnost o svých službách, své činnosti a akcích prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí. V této oblasti bude hrát významnou roli i další prohlubování spolupráce s ostatními knihovnami a institucemi podobného zaměření. Spolupráce se bude rozvíjet při budování společných databází, zpřístupňování fondů, v oblasti sdílené katalogizace, nabídky služeb pro uživatele (např. meziknihovní výpůjční služba).

Důležitou úlohu ve zpřístupňování fondu bude i nadále hrát postupná digitalizace knih a časopisů. Knihovna se bude aktivně účastnit projektů zaměřených na digitalizaci a replikaci, které umožní vzájemné sdílení digitalizovaných dokumentů a budou zpřístupněny v databázi Kramerius.

Ochrana knihovního fondu je v současnosti zajišťována zejména archivací knih a časopisů v přízemním depozitáři, který je vybaven klimatizací a zatemňovacími žaluziemi. Výhledově bude nutná nejen postupná modernizace knihovního depozitáře, ale pravděpodobně též navýšení kapacity pro archivaci a skladování knih.

V roce 2025 měla knihovna celkem zkatalogizováno přes 2600 svazků knih a 450 evidovaných výtisků periodik. Katalog knihovny je přístupný online prostřednictvím webových stránek DNM. Díky on-line katalogu je knihovna schopna zpracovávat elektronicky došlé požadavky, dotazy a objednávky a připravovat výpůjčky k vyzvednutí i mimo oficiální otevírací dobu.

Podrobnější popis systému fungování DNM (včetně činnosti kanceláří národnostních menšin), provozu budovy i organizační struktury je uveden níže, kde jsou také uvedeny plány rozvoje organizace na další období.

IV.2 Způsob rozdělování kapacity kancelářských prostor v DNM mezi jednotlivé národnostní menšiny

IV. 2.1 Výchozí situace týkající se rozdělení místností v DNM

DNM byl zřízen zejména za účelem spolupráce s organizacemi jednotlivých národnostních menšin. V současné době disponuje 24 kancelářemi, které slouží pro potřeby národnostních menšin, které mají své zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny podle schváleného Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny.

Zastupující spolky a jejich představitelé užívají své kanceláře na základě nájemní smlouvy, která je uzavírána po zveřejnění výsledků výběrového řízení na kanceláře v DNM.

IV.2.2 Způsob obsazování kanceláří

Národnostně menšinové spolky[30] s prokazatelnou historií, činností a sídlem na území HMP ucházející se o přidělení kanceláře, jsou posuzovány na základě předloženého Záměru činnosti v DNM (dále jen „Záměr“), ustavujících dokumentů a podle bodového hodnocení. Zatímco Záměr představuje písemný popis budoucích aktivit a cílů (k tomuto účelu slouží formulář - popis stávajících a budoucích aktivit a cílů), bodové hodnocení ze strany výběrové komise pak hodnotí již vykonané aktivity žadatelů (blíže viz kapitola IV.2.3).

Ucházet se mohou spolky jednotlivě, či ve spolupráci s dalšími subjekty dané národnostní menšiny, tzn. koordinovaně. Koordinovaný postup se záměrem společného sdílení kanceláře by byl ideálním cílovým stavem. Spolky mohou podat Záměr společně v jednom dokumentu tak, aby bylo patrné, jakou činnost bude každý jeden spolek v DNM vyvíjet.

Záměr musí být doručen ve lhůtě, která bude s dostatečným předstihem veřejně oznámena na jednání Výboru pro NM ZHMP, dále na webových stránkách HMP k tématu národnostních menšin a stejně tak na webových stránkách DNM. Musí být doručen v zalepené obálce na adresu DNM. Dalšími přiloženými dokumenty musí být výpis z rejstříku dokládající existenci spolku a stanovy spolku a též kopie občanského průkazu statutára dosvědčující české občanství a zastupování spolku navenek.

Záměr posoudí a samotné bodové ohodnocení na základě poskytnutých informací provede výběrová komise s následujícím doporučeným zastoupením: předseda Výboru pro NM ZHMP, vedoucí Oddělení NMC KUC MHMP, specialista národnostních menšin KUC MHMP, ředitel DNM, metodik DNM, předseda Komise RHMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců, zástupce Úřadu vlády ČR – Odbor lidských práv a ochrany menšin, Oddělení národnostních menšin a romských záležitostí (tajemník Rady vlády pro národnostní menšiny či vedoucí oddělení národnostních menšin a romských záležitostí). Výběrová komise ze zasedání a volby vždy pořídí zápis, kde bude uveden

[30] Nesmí se jednat o spolky orientované na politickou nebo komerční činnost.

obdržený počet bodů za kandidující subjekt či skupinu subjektů a rovněž doporučující či případně zamítavé stanovisko.

Funkční období spolků v kanceláři je čtyřleté a po jeho vypršení bude následovat nové výběrové řízení za stejných podmínek (tzn. předložení Záměru činnosti a podstoupení bodového hodnocení). DNM však může smlouvu vypovědět z důvodu opakovaného porušení nájemní smlouvy či návštěvního a provozního řádu. Smlouva je podepisována jedním subjektem (statutárem organizace) za jednu národnostní menšinu.

Pouze v případě, že dojde k uvolnění kanceláře rozhodnutím zde sídlícího spolku (z důvodu jeho zániku, vypovězení nájemné smlouvy z jeho strany apod.) či pokud dojde k vypovězení smlouvy ze strany DNM, je možné zahájit výběrové řízení dříve, a to před uplynutím stanoveného čtyřletého období. V případě uvolnění kanceláře bude nový nájemce opět vybrán formou výběrového řízení, kdy bude posuzován jednak na základě předloženého Záměru, jednak podle bodového hodnocení.

Žadateli mohou být pouze národnostně menšinové spolky se sídlem na území HMP s nepřerušenou kontinuálně vyvíjenou činností po dobu alespoň 3 let[31], prokazatelně vykonávanou na území HMP a ve prospěch obyvatel HMP. Spolky by měly především realizovat své aktivity národnostně menšinového charakteru (kulturní, vzdělávací, publikační, folklorní, osvětový). U integračních aktivit bude posuzován jejich přínos pro HMP.

Ve smlouvě musí být kompletní výčet všech spolků, které kanceláře využívají. Pokud některý spolek uvedený nebude, jeho zástupcům může být přístup do kanceláře zamítnut.

Informace o výběrovém řízení musí být umístěny na webových stránkách DNM a webových stránkách HMP – Praha národnostní s dostatečným časovým předstihem, alespoň 1 měsíc před zasedáním výběrové komise. Rovněž rozhodnutí musí být zveřejněno na obou uvedených webových stránkách bez zbytečného odkladu.

V případě žádosti spolku o úřední sídlo v budově DNM by došlo k posouzení oprávněnosti žádosti, včetně přínosu aktivit spolku pro HMP. Žádající spolek by musel prokázat alespoň 10 let úspěšné aktivní činnosti na území HMP a též alespoň jedno funkční pětileté období organizační činnosti v kanceláři dané národnostní menšiny v DNM, kdy byl řádně splněn Záměr za uplynulé období. Z důvodu transformace DNM do podoby příspěvkové organizace HMP kladné vyřízení takové žádosti nově předpokládá souhlasné stanovisko odboru KUC MHMP a schválení ze strany RHMP. S ohledem na novou právní formu DNM se nejedná o standartní postup a mohlo by být k němu přistoupeno pouze jen ve velmi výjimečných a odůvodněných případech.

[31] Uvedené musí splňovat každý jeden ze žádajících spolků.

IV.2.3 Záměr činnosti v DNM

Tzv. Záměr představuje podrobněji zpracovaný písemný souhrn aktivit, které by měly být daným spolkem/danými spolky realizovány. Spolek podává žádost formou strukturovaného předepsaného formuláře, kde u kritérií 2-13 upřesní formu, jakou dané kritérium naplňuje.

Záměr by měl být reálný a vycházet a navazovat na stávající činnost a zkušenosti spolku, a měl by představit nejen aktivity samotné, ale též to, jak napomáhá či napomůže případná možnost využívat kanceláře a zázemí DNM k dalšímu zkvalitnění fungování nejen spolku, ale prezentaci dané národnostní menšiny celkově. Záměr by měl dále specifikovat, jakým způsobem se daný spolek hodlá zapojit do společných aktivit DNM a v čem spočívá jeho přínos pro HMP a DNM. V Záměru se odrazí hledisko reciprocity mezi činností spolku a přínosem pro HMP i DNM a bude tvořit přílohu smlouvy o pronájmu.

Každý spolek využívající kanceláře dané národnostní menšiny se nově při podpisu podnájemní smlouvy zavazuje též předkládat pravidelně jednou za rok Zprávu o činnosti spolku za uplynulý kalendářní rok. Ta doloží, jak přesně spolek naplňuje Záměr, se kterým se o přidělení kanceláře ucházel. Zpráva o činnosti spolku bude vypracována dle jednotné osnovy, poskytnuta vedení DNM nejpozději do konce května následujícího roku, a to ji zařadí do připravované Výroční zprávy DNM. Výroční zpráva o činnosti DNM bude veřejně přístupná na webových stránkách DNM.

Aktivity obsažené v Záměru musí být evaluovatelné (uvést konkrétní cíle a plány), to znamená, že musí mít kontrolovatelné a hodnotitelné výstupy. Jednotlivá kritéria jsou hodnocena následujícím způsobem:

Kritéria hodnocení žadatele – bodové hodnocení

Každý národnostně menšinový spolek podává žádost formou strukturovaného předepsaného formuláře, kde u kritérií 2-13 upřesní formu, jakou dané kritérium naplňuje a jak mu případná možnost využívat prostory kanceláře a společných prostor DNM napomůže v dalším rozvoji a zkvalitňování realizovaných aktivit. Kritéria pokrývají jednotlivé oblasti aktivit spolků jako pravidelnou publikační činnost, vydávání časopisů, folklórní aktivity, pořádání výstav či práce s dětmi a mládeží. Spolky nemusí naplňovat všechna kritéria, ale více naplňovaných kritérií bude znamenat dosažení vyššího bodového ohodnocení.

Maximální počet bodů je 15.

Číslo kritéria	Kritérium a jeho hodnotící bodové rozmezí	max. počet bodů

1	doba existence spolku; méně než 3 roky (1 bod), 3−10 let (2 body), více let (3 body)	3[32]
2	pravidelné vydávání časopisu s frekvencí alespoň jedno číslo ročně po dobu alespoň 3 let	1
3	pravidelná publikační činnost – ISBN (jedinečný mezinárodní identifikátor) publikace, alespoň 1 za uplynulé 3 roky	1
4	uspořádání min. 1 výstavy v prostorách DNM či jinde za období posledních 3 let	1
5	aktivní folklórní soubor s pravidelnými zkouškami (divadlo, zpěv, tanec) součástí spolku	1
6	prokazatelná pravidelná spolková činnost organizace s alespoň pěti setkáními do roka	1
7	prokazatelná historie grantové spolupráce s HMP za období uplynulých 3 let	1
8	prokazatelná historie grantové spolupráce s Úřadem vlády ČR, MK, MŠMT a dalšími orgány ústřední správy za období uplynulých 3 let	1
9	pravidelné organizování vzdělávacích, jazykových, osvětových aktivit, víkendových škol atd.	1
10	práce s dětmi a mládeží na pravidelné bázi	1
11	pravidelné publikování výroční zprávy spolku; ideálně dohledatelná v rejstříku	1

[32] Při společném (koordinovaném) postupu podávání Záměru za více než jednu organizaci dané národnostní menšiny se hodnotí vždy pouze ta organizace, která v nich dosahuje vyššího bodového umístění. Pokud tedy se tedy společně ucházejí dvě organizace, z nichž jedna má doloženou existenci 3 roky a druhá 12 let, dostanou spolky max. počet bodů 3.

12	doložitelná organizace dobrovolnické, humanitární sbírky, nezištná činnost, pomoc v rámci církevních aktivit, práce se seniory	1
13	prokazatelné zapojení do společných veřejných akcí DNM jako např. „Svět knihy“, „Muzejní noc“, „Setkání národnostních menšin“ (1 bod)	1
Celkový počet bodů		**15**

Bodové zisky koordinovaně postupujících spolků se sčítají, celková výše obdržených bodů však není rozhodujícím kritériem pro rozhodnutí o přidělení kanceláře. Bodové hodnocení vypovídá o žadateli a jeho předpokladech naplňovat úspěšně činnosti ze svého Záměru v jednotlivých prioritních oblastech a bude k němu přihlíženo ze strany výběrové komise.

V. Podpora aktivit národnostních menšin

V.1 Dotační program na podporu aktivit národnostních menšin na území HMP

HMP od roku 1999 (kdy na základě Programového prohlášení RHMP došlo k zásadnímu obratu v politice financování národnostních menšin díky podpoře národnostních menšin prostřednictvím samostatného dotačního programu) každoročně podporuje aktivity národnostních menšin prostřednictvím samostatného dotačního programu (dříve pod názvem „Program podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy“ – aktuálně „Program podpory aktivit národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy“). Finanční prostředky z rozpočtu HMP, které jsou určené na dotační program – opatření vyhlašovaná čistě pro oblast národnostních menšin, se týkají podpory kulturní, společenské, osvětové, vzdělávací a publikační činnosti organizací národnostních menšin. Projekty jednotlivých národnostních menšin napomáhají nejen k udržování a rozvoji kulturních hodnot a tradic samotných národnostních menšin, ale díky prezentaci aktivit jednotlivých národností, dochází k zapojení pražské veřejnosti a propojení ve vzájemné komunikaci.

V rámci dotačního programu jsou dlouhodobě vyhlašovány následující opatření programu (vždy za zachování oblasti čistě pro národnostní menšiny):

I. – zaměřený na prezentaci národnostních kultur v HMP, na kulturní, společenskou a osvětovou činnost národnostních menšin;

II. – zaměřený na publikační činnost, audio/video nahrávky související se vztahem národnostních menšin k HMP.

U uvedených tematických okruhů/oblastí se jedná o formu jednoletého financování. V letech 2018–2021 bylo součástí dotačního programu rovněž víceleté financování s následujícím zaměřením:

III. − zaměřený na kontinuální činnost v oblasti prezentace kultury národnostních menšin v HMP

HMP bude i nadále pokračovat v podpoře aktivit organizací národnostních menšin prostřednictvím speciálního dotačního programu určeného pro organizace národnostních menšin a MČ.

Je důležité zmínit, že z hlediska významu je stěžejní pestrost aktivit, kterou organizace národnostních menšin i MČ v rámci své činnosti nabízí a jsou podporovány prostřednictvím dotačního programu HMP. Je tedy velmi významná celoroční činnost organizací, stejně tak publikační činnost, ale i pravidelné jednorázové akce, které spolky národnostních menšin realizují. V oblasti prezentace kultury národnostních menšin se jedná mimo jiné také o významné akce, jakými jsou festivaly „Praha srdce národů“ a „Světový romský festival Khamoro“ (případně o doprovodný program navazující na festival), oslavy Mezinárodního dne Romů apod.

Mezi tradiční akce, které se týkají tématu národnostních menšin a jsou realizovány díky spolupráci HMP, DNM, zástupců národnostních menšin a významných institucí, patří také „Setkání národnostních menšin“ (podrobněji viz kapitola V.2).

V.2 „Setkání národnostních menšin“ – konference a doprovodné akce

HMP ve spolupráci se zástupci národnostních menšin věnuje pozornost také možnosti vzájemné výměny odborných informací vztahujících se k tématice národnostních menšin. Díky této skutečnosti vznikla akce „Setkání národnostních menšin“, které se koná každoročně na podzim. V jeho rámci je vždy realizována mezinárodní konference doplněná na závěr doprovodnou kulturně-společenskou částí.

„Setkání národnostních menšin“ je významnou událostí nejen z hlediska prezentace činnosti pražských organizací národnostních menšin, ale také z toho důvodu, že umožňuje odborníkům, zástupcům národnostních menšin, studentům, ale i ostatním zájemcům o danou oblast, aby se zapojili do odborné diskuse na témata vztahující se k historii, současnosti, ale i budoucnosti týkající se národnostních menšin a tím i celé společnosti. HMP na realizaci setkání spolupracuje se zástupci národnostních menšin, a DNM je tedy

přirozeným partnerem a nyní již hlavním garantem/organizátorem zajištění celé akce. Vedle DNM je s ohledem na výběr tématu konference vybrán vždy další spoluorganizátor, který je odborným garantem vědecké části konference. HMP tak doposud spolupracovalo v návaznosti na témata konference a odborných referátů například s Velvyslanectvím Kanady pro ČR v Praze, Etnologickým ústavem Akademie věd ČR, FF UK, Národní knihovnou ČR, Národním muzeem ČR, apod. Významná je i kulturně-společenská část akce, která nabízí prostor pro neformální setkání spojené s ukázkami tradičních hudebních a tanečních souborů menšin.

Z hlediska přípravy koncepčních materiálů, ale i jednotlivých opatření a návrhů vztahujících se k národnostním menšinám, jsou velmi důležité nové poznatky a výstupy z konference. HMP bude proto i nadále každým rokem spolupracovat s národnostními menšinami – zejména v rámci DNM – na realizaci akce „Setkání národnostních menšin“ s cílem prohlubovat vzájemnou výměnu informací v oblasti národnostních menšin. Při výběru témat bude reflektován aktuální vývoj v dané oblasti, ale rovněž bude vždy připomínána vazba na historické skutečnosti, které jsou významné pro pochopení souvislostí a kontextu vztahujících se k jednotlivým tématům. Záměrem je připravit z konferencí video/audio záznamy, tj. výstupy pro další zájemce o danou problematiku (zejména studenty). Záznamy budou přístupné v knihovně a vzdělávacím centru DNM a v elektronické podobě formou on-line odkazu na webových stránkách HMP a DNM a videoportálu Youtube, který bude primárním zdrojem videa. Zároveň bude elektronický záznam programu konference uložen v archivu MHMP.

V.3 Podpora aktivit v oblasti kultury

Kulturní aktivity národnostních menšin na území HMP jsou výrazem vyspělosti menšinových společenství, prezentují tradice, zvyklosti a uznávané hodnoty menšinových kultur. Jsou nejen důležitou součásti veřejného života, ale přispívají i k utváření lokální identity. V nejširším smyslu slova tak spoluvytvářejí její dobré jméno. Z výše uvedených důvodů je a v budoucnu vždy bude zapotřebí podporovat kulturní činnost, ochraňovat ji a rozvíjet jako důležitou integrující složku celého společenského života.

Etnická pestrost populace se pozitivním způsobem zrcadlí v rozmanitosti kulturních projevů. Bytostným zájmem každé národnostní menšiny je zachování a rozvíjení vlastní kultury jako prostředku zachování a rozvíjení svého společenství. Zájmem HMP je pak prostřednictvím podpory kulturních aktivit národnostních menšin usilovat o co nejužší míru spolupráce s nimi, a tím tak přispívat k oboustranně prospěšnému obohacování a inspiraci.

HMP si uvědomuje důležitý celospolečenský přínos multietnicity i nenahraditelný význam samosprávy při její podpoře. Je to právě samospráva, která se na finančním zajišťování

národnostně menšinové kultury podílí zásadním způsobem, a hraje tak i důležitou roli při ovlivňování a formování kulturního klimatu. Tato cesta, již HMP ve své Koncepci prosazuje ve vztahu k národnostním menšinám v kulturní oblasti, je jednou z klíčových forem identifikace národnostní menšiny na straně jedné a zároveň elementem integrace národnostní menšiny do společnosti na straně druhé. Výsledkem spolupráce HMP a jeho menšin jsou také dva výše zmiňované mezinárodní festivaly: multietnický festival „Praha srdce národů“ a „Světový romský festival Khamoro“.

VI. Vzdělávání, uchování a rozvoj jazyka a identity národnostních menšin

HMP se bude i nadále snažit hledat společnou cestu pro soužití různých kultur a etnik na svém území. Bude usilovat, aby vzdělávací systém flexibilně reagoval na nové podmínky. Měnící se etnická skladba populace i potřeba pokojné koexistence vytváří poptávku po nových formách a možnostech vzdělávání.

Vedle kulturních aktivit je podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin jednou z hlavních priorit národnostně menšinové politiky HMP. Důležitým aspektem je vzdělávání v jazyce národnostních menšin. Podpora jazykového vzdělávání příslušníků národnostních menšin byla v minulosti realizována např. prostřednictvím programu „Podpora mimoškolského vzdělávání dětí a dospělých v mateřském jazyce národnostních menšin“, který byl zařazen do Strategického plánu hlavního města Prahy již v roce 2000. Uvedený program se zaměřoval též na poznávání historie či kultury.

Důležitou oblastí zůstává též výchova k interkulturní kompetenci, výchova k respektování lidských práv i výchova proti extremismu, rasismu a intoleranci. Interkulturní výchova je ve svém nejširším pojetí integrální součástí rámcových vzdělávacích programů základního i středního vzdělávání a jako taková je zaváděna do jednotlivých školních vzdělávacích programů. Diskuse o povaze a obsahu interkulturního vzdělávání tak zůstává otevřená, HMP podporovaná a musí pozornost věnovat nejen novým vzdělávacím metodám, ale též přípravě pedagogických pracovníků či otázce jazykové diverzity (podrobněji viz Kapitola IV. Priorita č. 3).

Cílem DNM je informovat školy a pedagogy o výukové nabídce i prostřednictvím webových stránek, intenzivněji komunikovat nejen s pedagogickým prostředím, ale též se školskými odbory jednotlivých MČ. K dosažení tohoto cíle přispívá, že lektoři nepřednáší k tomuto tématu pouze v prostorách DNM, ale mohou také přednášet přímo ve školských zařízeních. V návaznosti na uvedené je v plánu DNM dlouhodobě rozvíjet odbornost lektorů.

Vzdělávání národnostních menšin probíhá ve velké míře také v rámci volnočasových aktivit. Tyto výukové programy zajišťují primárně organizace národnostních menšin. Zaměřují se

především na práci s dětmi a mládeží, usilují navíc o setkávání žáků majoritní i minoritní společnosti.

S důrazem na oblast vzdělávání byla otevřena v březnu r. 2014 knihovna a vzdělávací centrum DNM. Ve spolupráci s HMP se v budoucnu zaměří na realizaci dostatečného množství aktivit a programů, které umožní dětem, mládeži, ale i dospělým, aby se seznámili s tématikou národnostních menšin.

Jednotlivé aktivity budou podporovány nejen v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin HMP, ale i přímou spoluprací s Oddělením NMC KUC MHMP. DNM i organizace jednotlivých národnostních menšin rovněž využívají podpory prostřednictvím dalších institucí jako je např. MŠMT.

Důležité pro prezentaci tématu národnostních menšin a aktivit s ním souvisejících je spolupráce s médii – zejména veřejnoprávními institucemi (Česká televize, Český rozhlas), aby byla zajištěna potřebná osvěta.

VII. Národnostní menšiny

Kapitola se omezuje na základní informace o skladbě národnostních menšin, které mají své zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny a rovněž spolupracují s DNM. Jednotlivé příspěvky byly zpracovány představiteli národnostních menšin, kteří zasedají ve Výboru pro NM ZHMP. Texty prošly částečnou redakční úpravou.

Podrobnější charakteristika jednotlivých národnostních menšin a informace o aktivitách spolků (základ pro zajištění informací o aktivitách spolků je realizován ve spolupráci s členy Výboru pro NM ZHMP, kteří zastupují jednotlivé národnostní menšiny), jsou k dispozici na webovém portálu HMP – Praha národnostní[33] a jsou pravidelně aktualizovány. Informace o akcích jsou primárně na webových stránkách DNM[34] a rovněž na sociálních sítích DNM.

VII.1 Běloruská národnostní menšina

První vlna běloruské emigrace do Československa byla vyvolána bolševickou okupací Běloruska. Druhou vlnu tvořilo několik desítek běloruských intelektuálů, kteří byli v roce 1922 vypovězeni ze SSSR. Ve třetí vlně byli v druhé polovině 20. let tzv. nenavrátilci, tedy lidé, kteří legálně vycestovali ze SSSR, ale rozhodli se tam nevrátit. Čtvrtá běloruská emigrační vlna byla vyvolána snahou polských úřadů o polonizaci běloruského obyvatelstva poté, co došlo k rozdělení etnického Běloruska mezi Polsko a SSSR. Právě HMP se stala střediskem politického, uměleckého, kulturního a intelektuálního života běloruských emigrantů na území ČR. V letech 1923 až 1943 měla v HMP své sídlo běloruská exilová vláda. Běloruská emigrační obec byla třetí nejpočetnější v meziválečném Československu. V meziválečném období existovala v HMP celá řada běloruských institucí, např. Svaz běloruských studentských organizací. Po ukončení druhé světové války došlo k deportacím představitelů běloruské menšiny do SSSR. Po rozpadu SSSR se v roce 1994 v Bělorusku dostal k moci Aljaksandr Lukašenko, který v zemi nastolil autoritářský režim. Od té doby mezi běloruskými emigranty v ČR převažují emigranti političtí.

Vzhledem k nesporné historické tradici běloruského osídlení na našem území a aktivní komunitní činnosti posílené novodobými politickými exulanty byl zástupce běloruské menšiny roku 2013 přijat od Rady vlády pro národnostní menšiny, čímž byli Bělorusové de facto uznáni jako další národnostní menšina ve smyslu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů[35].

[33] https://narodnostni.praha.eu
[34] https://www.dnm-praha.eu/Akce
[35] Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Aktivity

Spolupráce běloruské národnostní menšiny s HMP se teprve rozvíjí. Od roku 2003 HMP finančně podpořilo aktivity spolku PAHONIA a spolku Skaryna. Aktuálně jsou aktivity zaměřeny na vlastní klubovou činnost a činnost publikační.

VII.2 Bulharská národnostní menšina

Přítomnost Bulharů v českých zemích má hluboké historické kořeny. Již v roce 1862 vznikl v Praze tajný spolek Pobratim, založený bulharskými a českými studenty na podporu bulharského národně osvobozeneckého hnutí. V roce 1869 byla v Táboře založena bulharská matice Postojanstvo. Roku 1880 vznikl první oficiální česko-bulharský spolek Bulharská sedjanka, ve 30. letech pak spolky Sv. Ilija v Praze, Sv. Georgij v Brně a další.

Za první republiky působily studentské, zahradnické a jiné spolky. Po roce 1948 byly postupně začleněny do jednotné organizace Bulharský kulturně-osvětový klub Georgi Dimitrov (BKOO) se sídlem v Praze (dnes je následnickou organizací Asociace bulharských spolků v ČR). Vznikla rozsáhlá síť klubů po celém Československu, která sloužila i jako komunikační kanál pro bulharské velvyslanectví.

Od roku 1971 vychází časopis *Roden Glas*, který v roce 2021 získal prestižní ocenění „Наградата на фонд 13 века България“ za přínos v šíření bulharské kultury v zahraničí.

Aktivity

Aktivity bulharských organizací směřují k zachování bulharské identity, udržování bulharských tradic, jazyka a popularizaci bulharské kultury prostřednictvím nejrůznějších kulturních a společenských akcí – koncertů, výstav, přednášek, kurzů apod. Téměř všechny spolky pořádají oslavy tradičních bulharských svátků: 1. března („Baba Marta“), 3. března (státní svátek Bulharska), pravoslavné Velikonoce („Velikden“), 24. května (Den slovanského písemnictví), pravoslavné Vánoce („Koleda“) atd.
Po roce 1989 vznikly nové spolky, které reflektují aktuální potřeby komunity. Některé se oddělily od původní BKOO, jiné vznikly zcela nově[36].

VII.3 Gruzínská národnostní menšina

Gruzínci v Praze tvoří dynamickou a aktivní součást pražské metropole, přičemž významný nárůst počtu Gruzínců v ČR, a zejména v Praze, nastal především po rozpadu Sovětského

[36] Více informací o nových bulharských spolcích je možné najít na webu Praha národnostní: https://narodnostni.praha.eu

svazu a následných konfliktech v Gruzii. Mnoho Gruzínců si Českou republiku, a především Prahu zvolilo za svůj domov, ať už z ekonomických, studijních či jiných důvodů. Tato diaspora si klade za cíl udržovat bohaté kulturní dědictví své vlasti a zároveň se integrovat do české společnosti. Srdcem gruzínské komunity je Asociace Gruzínské diaspory "IVERIA", oficiálně založená v roce 2014. Asociace sdružuje Gruzínce žijící v ČR, podporuje gruzínskou kulturu a tradice a slouží jako most mezi Gruzií a Českou republikou.

Aktivity

Příslušníci gruzínské menšiny se pravidelně setkávají na kulturních večerech, koncertech gruzínské hudby a tanečních vystoupeních, které nejen posilují jejich sounáležitost, ale také představují gruzínskou kulturu české veřejnosti. Součástí pražské scény je již několik autentických gruzínských restaurací, která slouží jako důležitá místa setkávání. Aktivity doplňují i studentské iniciativy zaměřené na výuku gruzínského jazyka, čímž diaspora aktivně přispívá k multikulturnímu charakteru Prahy a posiluje vzájemné porozumění.

VII.4 Chorvatská národnostní menšina

Intenzivní a přátelské vztahy mezi Českými zeměmi a Chorvatskem mají velkou tradici a již téměř tisíc let trvá vzájemné obohacující přesídlování v rámci obou zemí. Jedni z prvních chorvatských přesídlenců byli ve 14. století chorvatští hlaholité, kteří stojí za založením kláštera Na Slovanech (Emauzy) v Praze. Významnější historie přesídlení Chorvatů do Českých zemí se odvíjí od konce 16. století, kdy sem přišli Chorvaté prchající z Balkánu před expanzí Osmanské říše (česká šlechta je jako vynikající zemědělce a vinaře usídlila na svoje statky, které po osmanských bitvách na jižní Moravě byly opuštěné – odtud je původ moravských Chorvatů). I když po staletí Chorvaté na jižní Moravě poctivě žili a pracovali, byli po únoru 1948 z moravsko-rakouského pohraničí násilně vysídleni a rozstěhováni po celé Moravě. Dodnes nebyla vyjádřena oficiální omluva za pronásledování a bezmála zánik chorvatské menšiny v České republice. Po období války o nezávislost v 90. letech došlo k prudkému nárůstu počtu uprchlíků / přesídlenců z Chorvatska. Velká většina z nich zde i zůstala a zapustila kořeny.

Aktivity

V roce 2015 došlo k obnovení Česko – chorvatské společnosti, z.s. Ta byla založena v roce 1993 a její hlavní činností bylo pravdivé informování české společnosti o dopadech války za nezávislost a přiblížení nového chorvatského státu české většině. V současné době probíhá čilá aktivita společnosti (přednášky, koncerty, výstavy, spolupráce s moravskými Chorvaty a pomoc s jejich prezentací v české společnosti). Česko – chorvatská společnost je obzvlášť

hrdá na plně funkční školu chorvatského jazyka pro děti a dospělé, v rámci které kromě výuky organizuje i kreativní a tematické dílničky pro děti i dospělé.

Společnost úzce spolupracuje s Velvyslanectvím Chorvatské republiky v Praze, se Sdružením občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s., se Slováckým krúžkem Charvatčané a s Chorvatsko – českou společností (Hrvatsko – česko društvo) ze Záhřebu. Společně s Chorvatsko - českou společností se Česko – chorvatské společnosti podařilo propojit aktivity obou menšin, chorvatské v Čechách a české v Chorvatsku.

VII.5 Maďarská národnostní menšina

Hlavní vlna přílivu Maďarů do českých zemí se uskutečnila po druhé světové válce v rámci tzv. výměny obyvatelstva (nedobrovolné přesídlení do českého pohraničí), ale také dobrovolnou migrací (převážně do větších měst, především za studiem a za prací). Příslušníci maďarské menšiny žijí rozptýleně po celém území ČR, největší zastoupení mají v Ústeckém kraji, Moravskoslezském kraji, v HMP, Plzeňském kraji, Královohradeckém kraji, Jihomoravském kraji a Jihočeském kraji. Na území HMP se řadí maďarská národnostní menšina mezi nejaktivnější. Ve svých projektech se zaměřuje na rozvoj identity své národnosti, podílí se na společných akcích národnostních menšin.

Aktivity

Aktivity maďarské národnostní menšiny v HMP spočívají zejména v kulturní činnosti – koncerty, výstavy, kulturně společenské akce, dále vzdělávací aktivity – přednášky, výuka maďarského jazyka, divadelní představení (zejména pro děti a mládež), vzdělávací projekty pro děti, uchování a prezentace folklorních tradic.

VII.6 Německá národnostní menšina

Většina příslušníků této menšiny se řadí mezi starší generaci; mladší generace Němců v ČR se plně asimilovala. Od roku 1969 mohlo působit Kulturní sdružení občanů německé národnosti (od roku 2015 nový název: „Spolek Němců a přátel německé kultury“) v oblasti pohraničí pouze a výhradně podél hranice s tehdejší NDR a jeho činnost musela splňovat tehdejší ideologický program socialistického státu. Němci se stali plnohodnotnou národnostní menšinou teprve po roce 1990, kdy bylo možné založit spolky i na Moravě a ve Slezsku. Původně byli Němci soustředěni zejména v českém pohraničí a ve velkých městech, dnes žijí zcela rozptýleně po celém území, což jim ztěžuje jejich snahy o udržení jazyka a tradic, neumožňuje založit školy a více aktivizovat mládež. Německá národnostní menšina vydává v ČR noviny „LandesEcho“, a pro interní potřeby spolků Infobatt, Brněnský zpravodaj nebo Chebské listy.

Aktivity

Organizace německé národnostní menšiny jsou zaměřeny převážně na spolkovou činnost – pravidelná setkávání, samostatné akce – např. výstavy. „Spolek Němců a přátel německé kultury“ rozvíjí svou činnost primárně v DNM, kde také spolupracuje v rámci společných akcí všech národnostních menšin.

VII.7 Polská národnostní menšina

Polská národnostní menšina patří k tradičním menšinám na území HMP a její nejstarší organizace, Klub Polski v Praze, z.s., zde působí již od konce 19. století. Tradiční osídlení polské menšiny je však vázáno na oblast Těšínského Slezska. V současné době v Praze působí také Spolek polských rodičů TramPOLina, z.s., Spolek rodičů Polské školy v Praze, z.s. a nejmladší, velmi aktivní spolek Polská Kultura v Praze, z.s.

Aktivity

Polská národnostní menšina aktivně spolupracuje na společných akcích všech národnostních menšin. Při svých aktivitách se zaměřují zejména na prezentaci výtvarného umění, spolkovou činnost, dále prezentaci důležitých historických událostí, které se vztahují k polské národnostní menšině. Neopomíjí také publikační činnost.

VII.8 Romská národnostní menšina

Přítomnost Romů v českých zemích potvrzují historické záznamy již od 15. století. Romové, kteří žili na území naší republiky před druhou světovou válkou, byli v průběhu okupace vyvražděni v koncentračních táborech (holocaust přežilo přibližně 600 českých a moravských Romů). V předválečném období přitom na českém i slovenském území docházelo na řadě míst k nadějné integraci romského obyvatelstva do místních komunit. Po roce 1945 se Romové přistěhovali převážně ze Slovenska, ať již na základě vlastního rozhodnutí, nebo vlivem rozhodnutí státu. Dospělí pracovali převážně v nekvalifikovaných profesích a žili rozptýleně na celém území s větší koncentrací v průmyslových městech severních Čech, severní Moravy a ve Slezsku.

Romové patří k tradičním národnostním menšinám v ČR. HMP má speciálně pro práci s romskou komunitou vyčleněného samostatného pracovníka, kterým je romský koordinátor. Vzhledem k tomu, že si HMP uvědomuje specifickou situaci romské národnostní menšiny, jejíž problémy jsou ve velké míře sociálního charakteru, v roce 2022 vznikla Strategie

romské integrace v HMP pro roky 2022-2030 (strategie byla schválena usnesením Zastupitelstva HMP č. 39/205 ze dne 8. 9. 2022 - podrobněji viz kapitola X.1). Strategie je zaměřena na specifické problémy vztahující se k romské národnostní menšině, a to v návaznosti na vládní dokument „Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030“[37].

Vzhledem k boji proti rasismu a etnickým předsudkům HMP zohledňuje nejen sebeidentifikaci Romů, ale i tzv. připsané romství, tedy označení za Roma většinovou populací.

Aktivity

Na území HMP pracuje řada romských a proromských organizací, které se věnují sociálnímu a právnímu poradenství, vzdělávání a zaměstnávání Romů, ale i rozvoji kultury a tradic. HMP dlouhodobě finančně podporuje „Světový romský festival Khamoro“ a jeho doprovodné akce.

Průběžně jsou na jednáních Výboru pro NM ZHMP prezentovány informace týkající se implementace Strategie romské integrace v HMP pro roky 2022-2030. Koordinaci naplňování konkrétních kroků a plnění úkolů má na starosti krajský romský koordinátor (Oddělení NMC - MHMP) a koordinátorka sociální větve implementace Strategie romské integrace (Centrum sociálních služeb Praha). Dne 12. února 2025 usnesením č. 101 schválila vláda ČR revidované znění Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030[38]. K zachování kontinuity cílů celostátní Strategie a Strategie romské integrace HMP jsou aktualizace vládní Strategie sledovány a následně implementovány i v rámci aktualizace Strategie romské integrace HMP.

VII.9 Rusínská národnostní menšina

Rusínská národnost byla v průběhu mnoha desetiletí komunistické éry zakázána. Řeckokatolická církev, přirozená nejen náboženské, ale i národnostní základně Rusínů, byla rovněž zrušena. Z tohoto hlediska je příznačné, že početně významná část lidí, kteří z bývalé Podkarpatské Rusi migrují do ČR především z ekonomických důvodů, dodnes vůbec netuší, že tato národnost existuje, natož že k ní mohou i patřit.

[37] Vláda schválila revidované znění Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 | Vláda České republiky https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/strategie-rovnosti--zacleneni-a-participace-romu-strategie-romske-integrace-2021_2030-188413/

[38] https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/vlada-schvalila-revidovane-zneni-strategie-rovnosti--zacleneni-a-participace-romu-strategie-romske-integrace-2021_2030-218364/#

Rusínská národnostní menšina je nedílnou součástí národnostně menšinového života HMP a usiluje o uchování a rozvoj své rusínské identity. V HMP spolky připravují a realizují své vlastní aktivity.

Přítomnost Rusínů v českých zemích se spojuje s historií Podkarpatské Rusi, která tvořila součást první ČSR.

Aktivity

Rusínská národnostní menšina rozvíjí svou činnost zejména v DNM. Jedná se o pravidelné setkávání a spolkovou činnost, různé kulturně vzdělávací a společenské akce, odborné přednášky a besedy, filmová promítání, výstavy, koncerty a další kulturní aktivity. Pravidelně od 90. let vydává časopis Podkarpatská Rus, určený Rusínům i Čechům.

VII.10 Ruská národnostní menšina

Imigrace Rusů na území dnešní ČR má své kořeny ve 20. století, kdy se do Československa v rámci Ruské akce přistěhovalo na 30 000 Rusů utíkajících před bolševickou revolucí. Mnozí ruští občané se dostali na naše území také s československými legionáři, ať už jako doprovod, či při slučování rodin. Ve dvacátých letech žilo v ČSR na 35 000 Rusů, později se ale jejich počet začal snižovat, většinou odcházeli dále na západ, z části i do Spojených států. Druhá světová válka a události po roce 1945 počet těchto Rusů dále podstatně snížily. Nacisti podezírali Rusy ze spolupráce se SSSR a Sověti je po válce soudili jako zrádce a mnoho jich odvlekli do SSSR. Pod komunistickou vládou to potomci ruských emigrantů neměli lehké. Jakákoliv spolková činnost jim byla zakázána a pouze povinné vyučování ruského jazyka jim umožnilo udržet si vlastní jazyk a kulturu. Dosud početně nejsilnější vlnu znamenal příliv Rusů v období po rozpadu SSSR. Po roce 1993 po odsunu sovětských vojsk přicházeli Rusové do ČR za prací. Také z nich mnozí získávali možnost dlouhodobého pobytu, zakládali zde rodiny a žádali o občanství. Tito migranti se však většinou nezačleňují do tradičního společenství ruské menšiny z meziválečného období.

Aktivity

Záběr aktivit ruské národnostní menšiny je velmi široký. Jedná se o kulturní akce – koncerty vážné hudby, výstavy (často spojené s připomenutím významné historické události), publikační činnost, vydávání časopisu. Díky dlouholeté činnosti představitelů organizace Ruská tradice velmi dobře funguje aktivní spolupráce s ostatními organizacemi národnostních menšin. Uvedená organizace rovněž výrazně spolupracuje na akcích DNM, které prezentují práci zástupců národnostních menšin v DNM na akcích pro širokou

veřejnost, dále se podílí na vytváření koncepčních návrhů vztahujících se k oblasti spolupráce HMP a národnostních menšin.

VII.11 Řecká národnostní menšina

Řecká národnostní menšina nalezla v HMP své místo po druhé světové válce, kdy z Řecka uprchly před občanskou válkou tisíce dospělých a zejména dětí. Tito lidé dodnes velmi pozitivně vzpomínají na pomoc, které se jim v ČSR dostalo.

Aktivity

Řecká menšina v HMP se zaměřuje na podporu a rozvoj folklorních tradic prostřednictvím tanečního a pěveckého souboru „Akropolis“. Stejně jako ostatní řecké obce v rámci ČR připravuje kulturní a společenský program u příležitosti státních svátků Řecké republiky 25. března a 28. října, ukončený tradiční řeckou lidovou zábavou s hudbou a tancem.

Součástí aktivit organizace je pravidelná spolková činnost, publikační činnost, pořádání koncertů a výstav v DNM, ale i vzdělávací aktivity. V DNM probíhá pro zájemce řecké národnosti a jejich rodinné příslušníky výuka řeckého jazyka ve 3 kategoriích pokročilosti. Pro předškoláky a školáky řecké národnosti probíhá výuka řeckého jazyka, výuka řeckých tanců a písní a další zájmové kroužky.

VII.12 Slovenská národnostní menšina

Slovenská národnostní menšina zaujímá specifické postavení mezi ostatními národnostními menšinami díky období společného Československa (1918–1993), kdy Češi a Slováci žili společně v rámci jednoho státu. Slováci přicházeli do Čech v několika vlnách. Za účelem studia přicházeli do Čech již od 18. století a někteří se zde usídlili natrvalo. Velká míra provázanosti nastala právě po vzniku společného státu. Rozdělením Československa v roce 1993 se Slováci stali nejpočetnější národnostní menšinou nejen v HMP, ale i v celé ČR.

Dalších několik tisíc Slováků nachází v ČR práci, studují zde na vysokých školách, tudíž se zdržují na území ČR dočasně. Jazyková blízkost umožňuje dobrou komunikaci na všech úrovních života a další rozvoj česko-slovenských vztahů.

Aktivity

Slovenská národnostní menšina v HMP je jednou z nejaktivnějších menšinových komunit, a to také díky početné základně slovenských spolků, které se řadu let věnují podpoře kulturních folklorních, divadelních, vzdělávacích aktivit (včetně uchování slovenského jazyka)

a publikační činnosti, ale neopomíjejí rovněž osvětovou činnost zaměřenou na všechny věkové kategorie. Část spolků rozvíjí svoji činnost od června 2007 v DNM, kde sídlí od roku 2018 i Akademie národnostních menšin, z. s., další ve Slovenském domě. Většina slovenských spolků spolupracuje i se Slovenským institutem v Praze (organizace MZV a EZ SR).

V roce 2014 byl na základě veřejné podpory prezidentů ČR a SR a s podporou MK a Úřadu pro Slováky žijící v zahraničí zřízen Slovenský dům v Praze. Subjektem, který smlouvu s Úřadem pre Slováky žijící v zahraničí uzavřel, je Slovensko-český klub. Tento subjekt byl příjemcem dotace od MK ČR ve výši 9,6 mil. Kč a od Úřadu pre Slováky žijúcí v zahraničí ve výši 330 tis. EUR /dle kurzu EUR/CZK v roce 2014 cca 9,9 mil. Kč/ na zřízení Slovenského domu a Dům i provozuje. Dům je formálně otevřen pro všechny slovenské spolky, ale mnohé slovenské spolky využívají pro svou činnost prostory DNM. K tradičním akcím slovenských spolků patří mezinárodní folklórní festival Praha – srdce národů, folklórní Vianoce s Limborou. Tradičně se v měsíci listopadu koná Pražská mezinárodní konference slovenských a českých středoškoláků, věnována otázkám společensko-historického vývoje obou našich národů, kterou organizuje Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR. DOMUS, Klub slovenské kultury a Slovensko-česká společnost vydávají měsíčník Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť viac. Vysílání v slovenském jazyce Slovenská mozaika připravuje BONA FIDE, také se věnuje dětem formou dvoujazyčných převážně loutkových představení, výstav a vydáváním knih.

VII.13 Srbská národnostní menšina

Srbové, tak jako ostatní Jihoslované, přijížděli do Čech především za vzděláním. Tato tradice z časů rakousko-uherské monarchie pokračovala také v 1. republice. Vedle „vídeňské školy“ byla také „pražská škola“ zavedeným pojmem pro kvalitní vysokoškolské vzdělání. Například i Nikola Tesla studoval v roce 1880 na pražské Karlově univerzitě a v roce 1936 mu jako vědci a vynálezci světového významu České vysoké učení technické udělilo čestný doktorát technických věd. Industrializace Jugoslávie po druhé světové válce vyžadovala školení technických pracovníků a řemeslníků. Právě v Československu získali kvalitní odborné vzdělání stovky učňů. Po rezoluci Informbyra (oficiálně: Informačního byra komunistických a dělnických stran, mezinárodní organizace komunistických stran (SSSR, Bulharska, Československa, Francie, Maďarska, Itálie, Rumunska, Polska, Jugoslávie a Svobodného území Terstu), založeného v září 1947) v červnu 1948 museli však všichni Československo opustit. V 60. letech 20. století se pojem „pražské školy“ obnovil v souvislosti se studiem řady budoucích významných jihoslovanských režisérů na Filmová a televizní fakultě Akademie

múzických umění v Praze. Ze srbských jmenujme např. Emira Kusturicu a Gorana Paskaljeviće.

ČR se stala novým domovem pro mnoho Srbů, kteří zde v 90. letech našli útočiště před válkou v rozpadající se Jugoslávii a později zajištění existence, ohrožené špatnými ekonomickými podmínkami v Srbsku. Tuto imigrační vlnu značně posílil velký počet vysokoškolských studentů, studujících zejména na pražských a brněnských fakultách. Mnozí z nich v ČR zůstávají i po absolutoriu, nacházejí zde uplatnění a nový domov. „Pražská škola“ je tedy obnovena v třetí vlně. Srbská menšina v Čechách i na Moravě je posílena i řadou občanů Srbska, kteří nalézají na českém pracovním trhu uplatnění.

Aktivity

Činnost srbských organizací se v HMP zaměřuje zejména na uchování a rozvoj kulturních tradic, osvětovou a vzdělávací činnost, výuku srbského jazyka pro děti, prezentaci lidových tanců a písní, výstavy, literární a filmové večery. Chloubou srbských spolků je taneční soubor Radost, Luka Praha spolek a spolek Rodoljub. Vznikají i nové spolky, jako např. Srbové v Česku, z. s. nebo Srbský vzdělávací spolek Sv. Heleny z Anjou.

VII.14 Ukrajinská národnostní menšina

Ukrajinci přicházeli do českých zemí již během druhé poloviny 19. století, ale hlavně po vzniku samostatného Československa. Zpočátku převážná většina přišla na naše území za účelem studia, ale i získání zaměstnání, během první světové války pak jako uprchlíci i zajatci. Vznik SSSR a jeho represivní sociální politika vyvolaly silnou vlnu migrace do Československa. Mezi dvěma světovými válkami si ukrajinští imigranti vybudovali vzdělávací instituce, kde působila řada významných osobností ukrajinské inteligence (ukrajinské gymnázium, pedagogický institut, hospodářská akademie, studio výtvarných umění, Ukrajinská svobodná univerzita, studentské spolky, kroužky a kurzy pro dospělé). Souběžně vznikla řada kulturních spolků i politických uskupení. V HMP působily umělecké, výtvarné, hudební, divadelní spolky, jakož i různé kluby. Pro mládež byla zřízena skautská organizace Plast. Ukrajinci vydávali své periodické tiskoviny, knižní publikace, učebnice. Byl založen spolek a vybudováno Muzeum osvobozeneckého boje Ukrajiny v Praze.

Meziválečný vývoj byl přerušen druhou světovou válkou a příchodem Rudé armády. Pro většinu Ukrajinců byla přítomnost této armády se svými speciálními složkami osudová. Řada z nich odešla do západních zemí, mnozí byli zadrženi a deportováni do SSSR.

Početnost ukrajinské menšiny se tak snížila, i když v letech 1945–48 přišli do českých zemí příslušníci Svobodova sboru, českoslovenští občané ze Zakarpatské Ukrajiny

i reemigrantské skupiny volyňských Čechů. Pestrý spolkový život meziválečného období byl obnoven jen ve velmi omezené míře.

Zcela odlišnou etapu přináší národnostně – menšinový život po roce 1989. Početnost Ukrajinců se postupně zvyšuje na základě nových migračních vln. Začátkem devadesátých let vznikly národnostně-menšinové spolky SUPU a Ukrajinská iniciativa v ČR, které se aktivně zapojily do obnovy spolkového kulturního života Ukrajinců v ČR, včetně spolupráce s řeckokatolickou a pravoslavnou církví, budování vzdělávacích zařízení, spolupráce s majoritou, ostatními národnostními menšinami i náplně programu DNM.

Aktivity

Ukrajinská národnostní menšina v Praze se dlouhodobě věnuje především rozvoji kulturní a osvětové činnosti, vydává časopisy, organizuje humanitární pomoc, archivuje dokumenty menšiny, bádá nad historicky důležitými momenty česko-ukrajinských vztahů, pečuje o významné mohyly Ukrajinců v ČR, věnuje se pomoci a integraci nově příchozích Ukrajinců. Po roce 2022 se počet spolků výrazně zvýšil zejména v oblasti humanitární pomoci. V současné době působí na území HMP kulturní spolky, sobotní školy, osvětové a vědecké instituce, skautská organizace, humanitární uskupení. Na jejich činnosti se podílí řada dobrovolníků. Cíle jsou v oblasti: kulturní, osvětové, vědecké, humanitární, zdravotní, uchování jazyka a paměti národa, spolupráce s tradičními církvemi, podpora česko-ukrajinských vztahů a spolupráce s českými organizacemi a úřady.

Na mezinárodní úrovni pracuje EKU (Evropský kongres Ukrajinců) se sídlem v Praze. Nejvýznamnější organizace: Ukrajinská inciativa v ČR, Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, Džerelo, Spolek Berehyňa, Pražský Majdan, Plast, Škola Erudyt a další. Organizace, které jsou aktivní mj. po roce 2022: Spilka, Hlas Ukrajiny, Svitlo, Ščosj, Česko-ukrajinský vědecký spolek, nově vzniklé humanitární a studentské spolky.

VII.15 Vietnamská národnostní menšina

Vietnamci přicházeli do poválečného Československa od 50. let nejdříve jako váleční sirotci, později pak za účelem studia, následně – zejména v 80. letech – jako učni a dělníci do československého průmyslu. Mnozí z nich se v demokratickém období do Československa, resp. později do ČR, vraceli a díky svým předchozím kontaktům a znalosti češtiny se poměrně zdařile integrovali do české společnosti a ekonomiky. Od roku 1989 proběhlo z Vietnamu několik migračních vln, díky kterým dnes Vietnamci tvoří jednu z nejpočetnějších menšin v ČR.

Vietnamská menšina byla oficiálně uznána jako národnostní menšina v roce 2013. Téhož roku byl zástupce vietnamské menšiny přizván do Rady vlády pro národnostní menšiny jako její plnoprávný člen, čímž byla naplněna definice dle zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin.

Aktivity

Činnost vietnamských organizací je soustředěna zejména v lokalitě Prahy 4 – Libuš, a to díky tomu, že právě zde se nachází areál SAPA, který je největším centrem vietnamské komunity nejen v rámci ČR, ale i Evropy. Organizace jsou zaměřeny zejména na práci v rámci vlastní komunity, ale realizují také aktivity směřující k prezentaci vietnamské kultury a jejího přiblížení majoritní společnosti.

Mezi významné aktivity patří každoroční oslavy vietnamského lunárního nového roku (Tết), festivaly vietnamské kultury, výstavy, přednášky a kulinářské akce. Některé spolky se aktivně zapojují do multikulturních projektů města a vzdělávacích programů pro děti vietnamského původu. Roste také počet kulturních i sportovních akcí organizovaných druhou generací Vietnamců narozených v ČR, která výrazně přispívá k propojování komunity a české společnosti. V posledních letech se rovněž rozvíjí spolupráce s etablovanými vietnamskými podnikateli při podpoře integračních a komunitních aktivit.

Státní a regionální instituce, MHMP a DNM dlouhodobě spolupracují s představiteli vietnamských organizací. Aktuální témata týkající se vietnamské menšiny jsou pravidelně projednávána se zástupci komunity, a to i v rámci Výboru pro NM ZHMP.

VIII. Ostatní menšinová společenství aktivně spolupracují s hlavním městem Prahou

VIII.1 Židovská komunita

Zvláštní místo připadá židovské komunitě, jejíž příslušníci se nevymezují jako národnostní menšina, ale jako náboženské a kulturní společenství. Některé liberálnější organizace příslušníků židovské komunity participují také na programech podpory aktivit příslušníků národnostních menšin, což je případ také grantové podpory HMP.

Na území HMP se nachází jedna z nejvýznamnějších evropských židovských památek – Staronová synagoga (nejstarší synagoga ve střední Evropě) pocházející z druhé poloviny 13. století, která je opředena řadou pověstí a legend, ale i další významné památky, jako je Starý židovský hřbitov, Pinkasova synagoga se seznamem obětí Šoa, či Španělská a Jubilejní synagoga – centrum zejména hudebních aktivit. Zástupci židovské menšiny

kladou zvláště důraz na kulturně sociální činnost Židovské obce v Praze a také na činnost Židovského muzea Praha a jeho Vzdělávacího a kulturního centra.

Aktivity

Mezi významné aktivity patří vzdělávací a osvětové akce zaměřené na děti a mládež, dospělé, ale i širokou veřejnost – jedná se zejména o akce připomínající období holocaustu, seznámení se s historickými, náboženskými a kulturními specifiky židovské komunity. Vzdělávací programy představují ucelenou řadu odborných seminářů – pro pedagogy, žáky a studenty tuzemských i zahraničních škol. Židovská obec v Praze, Židovské muzeum a další organizace zajišťují řadu kulturních akcí, které jsou určené rovněž pro širokou veřejnost. Nové vzniklé organizace působící na území hl. m. sdružují osoby hlásicí se ke svým židovským kořenům, jejich přátele a příznivce židovské kultury. Tyto organizace zajišťují řadu akcí určených pouze pro členy svých organizací, které jsou zaměřeny na tradiční oslavy židovských svátků, připomenutí významných událostí vztahujících se k Šoa, životu židovské menšiny, jejím tradicím a historii.

VIII.2 Lužičtí Srbové

Lužičtí Srbové představují malý západoslovanský národ. Od 14. století do roku 1635 byla Lužice součástí zemí Koruny české. Od roku 1635 náležela Horní Lužice s většinou území původní Dolní Lužice k Sasku. Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 usilovali představitelé Lužických Srbů o připojení k československému státu, tyto snahy se projevovaly i po druhé světové válce. V období po druhé světové válce tvořilo lužickosrbskou menšinu v ČR kolem 1 000 obyvatel (zejména v oblasti Šluknovského výběžku). V tehdejším Československu vyvíjela činnost Domowina (zastřešující organizace Lužických Srbů, která hájí jejich zájmy) a Lužickosrbský národní výbor. Lužičtí Srbové, kteří se usadili v ČR, si zachovávají národní vědomí.

Aktivity

Společnost přátel Lužice zaštiťuje kulturní život české lužickosrbské menšiny a prezentaci majoritní společnosti. Pořádá přednášky, literární čtení, výstavy, divadelní i filmová představení, hudební produkce, konference, jazykové kurzy, programy a dílny pro děti i dospělé či poznávací zájezdy do srbské Lužice i Lužických Srbů do Česka, kde obzvlášť v Praze nabízí poznávací procházky po lužickosrbské historii. Významnou součástí je také publikační činnost, vydávání Česko-lužického věstníku, odborných publikací i překladů lužickosrbské krásné literatury do češtiny a také produkce videopořadů pořadů, díky nimž se lužická srbština dostává do online prostoru. Spolek také spravuje

a zpřístupňuje historickou Hórnikovu lužickosrbskou knihovnu. Tato spolková činnost prohlubuje vztahy českého a lužickosrbského národa, zintenzivňuje jejich kontakty a napomáhá udržet bezmála tisícileté společné kulturní dědictví také do budoucna.

IX. Závěr

Historické i geografické okolnosti předurčily Praze roli křižovatky etnik a kultur. V souladu s tradicemi HMP respektuje kulturní, etnickou, náboženskou či jazykovou rozmanitost příslušníků národnostních menšin a je si plně vědomo významu ochrany práv národnostních menšin jako nedílné součásti své společenské, kulturní i historické identity. Proto také pravidelně aktualizuje svůj strategický dokument, kterým je *Koncepce politiky hlavního města Prahy ve vztahu k národnostním menšinám.*

V návaznosti na předchozí období nová Koncepce, připravená *na období let 2026–2031,* vychází ze zásad kontinuity, transparentnosti a partnerství. Zároveň však reflektuje současné společenské výzvy, demografický vývoj i legislativní rámec. Novou dynamiku do vývoje pražské národnostní scény přinesly nejen výsledky sčítání lidu v roce 2021 (blíže viz kapitola X.2 *Výstupy ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2021 s přihlédnutím na počty příslušníků národnostních menšin na území HMP*), následně však i válka na Ukrajině, která propukla v roce 2022. Příliv ukrajinských válečných uprchlíků na území HMP urychlil již existující trend přibližování národnostně menšinové a integrační agendy, která v řadě bodů vyústila ve spolupráci mezi DNM a ICP. V průběhu nastíněných událostí se ukázalo, že role DNM je pro komunikaci s národnostními menšinami, cizinci i veřejností nezastupitelná, a tak v roce 2025 došlo k transformaci právního statusu DNM, kterou iniciovalo HMP. DNM se tak po 16 letech, resp. 18 letech[39] své existence stal příspěvkovou organizací HMP, do té doby fungoval v režimu obecně prospěšné společnosti. Nové institucionální zakotvení DNM ukazuje, že národnostní politika HMP není statická, HMP flexibilně reaguje na aktuální společenské výzvy a podněty. Ze zahraniční praxe je patrné, že města, která dokáží pružně reagovat na změny, jsou z dlouhodobého hlediska úspěšnější. Nejde jen o podporu národnostních menšin, ale i o prevenci konfliktů a posilování soudržnosti celé společnosti. Věříme,

[39] DNM byl založen již v roce 2007, samostatnou organizací (o.p.s.) se stal v roce 2009.

že DNM bude nadále představovat nejen celorepublikově výjimečné místo, které poskytuje zázemí pro aktivity pražských organizací národnostních menšin, ale bude příkladem dobré praxe a inspirace i pro další města a kraje ČR.

Vedle DNM sehrává významnou úlohu v oblasti naplňování práv národnostních menšin *Výbor pro NM ZHMP a Oddělení NMC KUC MHMP*. O jejich činnosti pojednávají kapitoly II.2 a II.3. Především prostřednictvím nich bude zajištěno naplňování dvanácti Hlavních priorit HMP v oblasti ochrany práv národnostních menšin (blíže viz kapitola III.) a zajišťování stabilního financování nejen prostřednictvím grantových programů HMP. Zásadní důraz je kladen na spolupráci – jak s jednotlivými menšinami a jejich organizacemi, tak s odbornými a veřejnými institucemi. Koncepce slouží také jako podklad pro každoroční vyhodnocení činností v rámci dvanácti hlavních priorit HMP, přičemž flexibilita v jejím naplňování umožňuje městu reagovat na aktuální výzvy a potřeby společnosti v této stále se vyvíjející oblasti.

X. Přílohy

X.1 Informace o Strategii romské integrace na území HMP

Potřeba zpracování strategického dokumentu zaměřeného na téma romské integrace, vznikla na základě všech odborných diskusí a výstupů při práci na aktualizaci Koncepce politiky hlavního města Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2021-2025.

Rovněž bylo s ohledem na výraznou potřebu řešení sociálních záležitostí pověřeno zpracováním CSSP, které je klíčové pro zabezpečení koordinace implementace strategického dokumentu v sociální oblasti a současně pro spolupráci s oddělením národnostních menšin a cizinců KUC MHMP (zejména prostřednictvím romského koordinátora).

Dne 8. 9. 2022 schválilo ZHMP svým usnesením č. 39/205 historicky první strategický dokument, který se samostatně věnuje tématu romské integrace - *Strategie romské integrace v hlavním městě Praze pro roky 2022 – 2030* (dále jen „SRI“).

Primární cílovou skupinou opatření SRI jsou Romové, žijící na území HMP, přičemž Romem je myšleno člověk, který se za Roma buď považuje sám, nebo jej za něj považuje jeho okolí, nikoli tedy pouze člověk, který se hlásí k romské národnosti (kupříkladu při sčítání lidu).

SRI je rozdělena do tří komplementárních větví:

- větev sociálně integrační (oblasti 1 – 4, tedy témata vzdělávání, volný čas, rodina, zaměstnanost, bydlení, zdraví, bezpečí, sociálně nežádoucí jevy), v níž jsou cílovou skupinou primárně sociálně vyloučení Romové, ale sekundárně i další sociálně vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé hlavního města Prahy; obecně platí, že tam, kde se jedná o sociální vyloučení podmíněné etnicitou, budou aktivity směřovány výhradně na Romy, pokud se jedná o sociální vyloučení zapříčiněné širší paletou příčin, jsou aktivity navrženy systémově tak, aby byly dostupné všem potřebným;

- větev boje proti diskriminaci, stereotypům, anticiganismu a předsudečnému násilí (oblast 5)

- větev etnické emancipace a participace Romů na veřejném životě (oblast 6); cílovou skupinou zbylých dvou větví jsou opět primárně všichni Romové na území hl. m. Prahy bez ohledu na jejich socioekonomické postavení; v případě druhé větve lze ale cíle a opatření vztáhnout opět i na další skupiny obyvatel, tentokrát ty, které čelí diskriminaci či předsudečnému jednání.

Pro implementaci SRI byla zřízena Expertní skupina Výboru pro NM ZHMP k implementaci SRI v HMP, složená z romského koordinátora, koordinátorky implementace SRI z CSSP a zástupců odborů MHMP, kteří jsou garanty jednotlivých specifických cílů SRI. Hlavní zodpovědnost za koordinaci a řízení implementačního procesu samozřejmě nese romský koordinátor (KUC MHMP) a koordinátorka implementace SRI (CSSP).
Jednotlivé specifické cíle SRI ve všech oblastech mají své garanty na úrovni kraje v podobě odborů MHMP, a to podle tématu cíle. Za kroky, které k cílům vedou, jsou zodpovědné subjekty, které mají krok vykonat, nebo dohlédnout na jeho uskutečnění. Jedná se o odbory MHMP, ale také odbory úřadů městských částí, ředitelé nebo zřizovatelé škol apod. Garant nenese a nemůže nést přitom odpovědnost za to, že subjekt odpovědný za vykonání dojednaného kroku tento krok nevykonal. Garant odpovědným subjektům jejich odpovědnost připomíná a poskytuje při jejím naplňování součinnost, ale nemá ji ve většině případů, jak vymáhat, neboť by překračoval své kompetence, zejména tam, kde jsou subjekty odpovědné za naplánované kroky na úrovni městských částí, nikoli na úrovni kraje.

Pokud bude ze strany Expertní skupiny Výboru pro NM ZHMP k implementaci SRI v HMP identifikována ze závažných důvodů potřeba aktualizace SRI, pak bude podnět předložen i s kompletním návrhem znění aktualizace Výboru pro NM ZHMP k projednání a ten pokud uvedené doporučí, je možné případnou aktualizaci předložit k projednání ZHMP.

X.2 Výstupy ze Sčítání lidu, bytů a domů z roku 2021 s přihlédnutím na počty příslušníků národnostních menšin na území HMP

Demografické charakteristiky

Při tvorbě Koncepce na léta 2026 – 31 jsme vycházeli z definitivních výsledků sčítání lidu z roku 2021[40], které zaznamenalo kategorii osob s českým státním občanstvím hlásící se k jiné než české národnosti. Následující tabulka přináší počty obyvatel, kteří se při sčítání lidu v roce 2021 přihlásili k některé z 15 národností, jejichž zástupci zasedají ve Výboru pro NM ZHMP.

Tabulka 1: 15 oficiálních národností, jejichž zástupci zasedají ve Výboru pro NM ZHMP (podle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021) [41]

národnostní menšina	jedna národnost	v kombinaci s druhou národností	celkem
běloruská	1656	478	**2134**
bulharská	1803	568	**2371**
gruzínská	759	204	**963**
chorvatská	526	408	**934**
maďarská	1479	1300	**2779**
německá	1219	2363	**3582**
polská	1955	1142	**3097**
romská	313	1462	**1775**
rusínská	213	426	**639**
ruská	15328	4545	**19873**
řecká	621	438	**1059**
slovenská	21562	10425	**31987**
srbská	1114	655	**1769**
ukrajinská	27881	5218	**33099**
vietnamská	7740	2445	**10185**

[40] Rok 2021 přinesl zásadně nové poznatky o národnostních menšinách prostřednictvím Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v březnu, dubnu a květnu roku 2021. Samotnému sčítání předcházela motivační kampaň cílící na příslušníky národnostních menšin. Podobně jako v roce 2011 bylo možné při sčítání uvést dvě národnosti.

[41] Zdroj - ČSÚ

Graf 1: 15 oficiálních národností, jejichž zástupci zasedají ve Výboru pro NM ZHMP (podle sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021) [42]

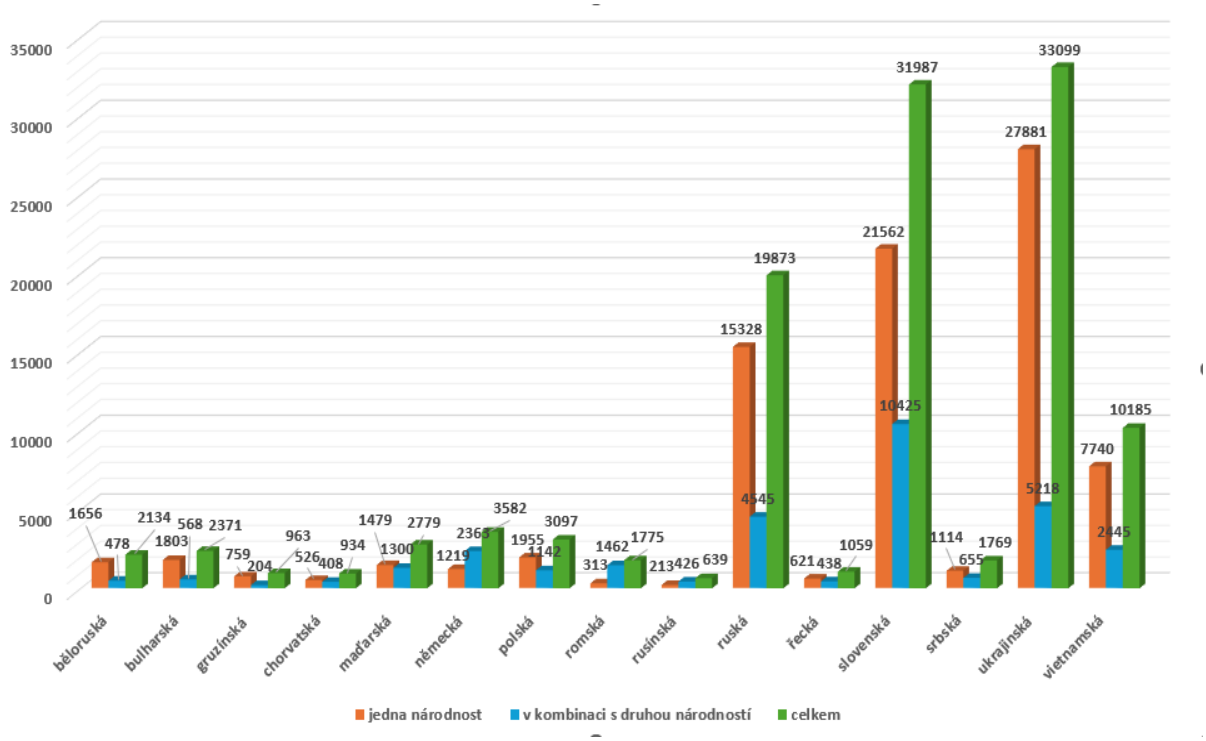

Poznatky z posledního sčítání nastiňují nové trendy a novu dynamiku vývoje národnostní problematiky. Oproti celostátním výsledkům sčítání vidíme v Praze hlavní změnu v tom, že jako nejpočetnější se umístila **ukrajinská** národnostní menšina (33 099 osob), přičemž na celostátní úrovni byla na prvním místě menšina slovenská. Na druhém místě následuje ukrajinskou menšinu **slovenská** menšina (31 987 osob). Také pořadí dalších menšin se v Praze oproti celostátnímu pořadí proměnilo**. Ruská** menšina (19 873 osob) v Praze posílila a nahradila na třetím místě menšinu vietnamskou. **Vietnamská** menšina (10 158 osob) v Praze zůstává v závěsu za ruskou a skončila tak na čtvrtém místě. Pořadí dalších menšin bylo následující: **německá** (3 582 osob), **polská** (3 097 osob), **maďarská** (2779 osob), **bulharská** (2371 osob), **běloruská** (2134 osob), **romská** (1775 osob), **srbská** (1769 osob), **řecká** (1059 osob), **gruzínská** (963 osob), **chorvatská** (934 osob) a **rusínská** (639 osob).

Jelikož se v případě národnosti jednalo o dobrovolný údaj, v Praze na otázku národnosti odpovědělo pouze 70 % osob. Vyplněnost této otázky tak byla podobná jako u náboženství, kde v Praze odpovědělo 71,7 % osob[43].

[42] Zdroj - ČSÚ

X. 3 Právní předpisy vztahující se k oblasti národnostních menšin

X.3.1 Smluvní základna Rady Evropy:

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, uveřejněna pod č. 96/1998 Sb.

[43] Demografické údaje o obyvatelstvu hl. m. Prahy byly zpracovány na základě analýzy výsledků Sčítání 2021. Viz https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu-hl-m-praha-analyza-vysledku-2021

Evropská charta regionálních či menšinových jazyků, uveřejněna pod č. 15/2007 Sb. m. s.

X.3.2 Vnitrostátní právní předpisy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (menšinový zákon).

Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon).

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o státním občanství České republiky).

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů.

X.4 Přehled přidělených finančních prostředků v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin v letech 2010−2025

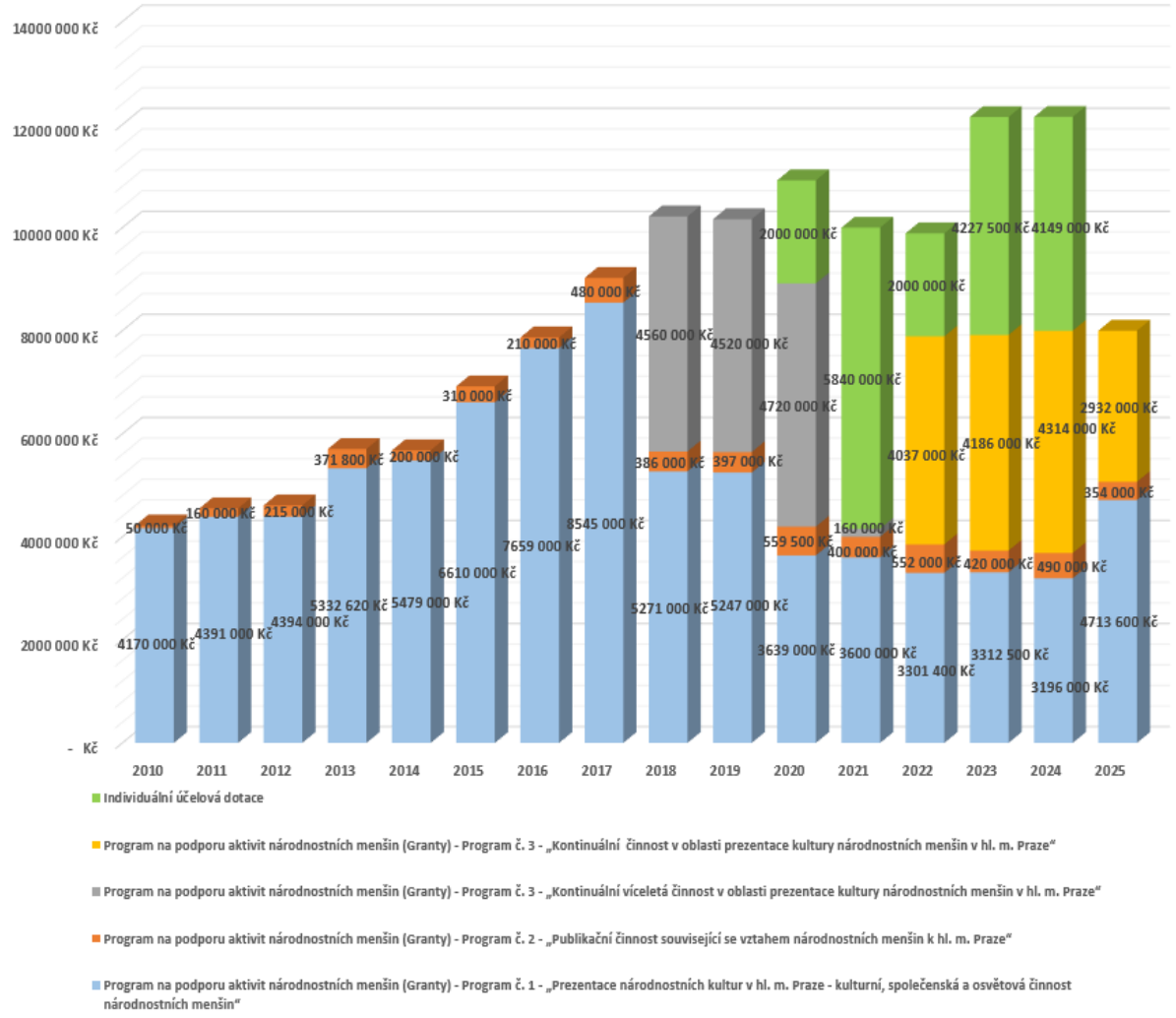

44

[44] Od roku 2025 je DNM příspěvkovou organizací HMP, která hospodaří jiným způsobem.

X.5 Přehled schválené finanční podpory nejvýznamnějším festivalům v rámci dotačního programu pro oblast národnostních menšin r. 2009–2025

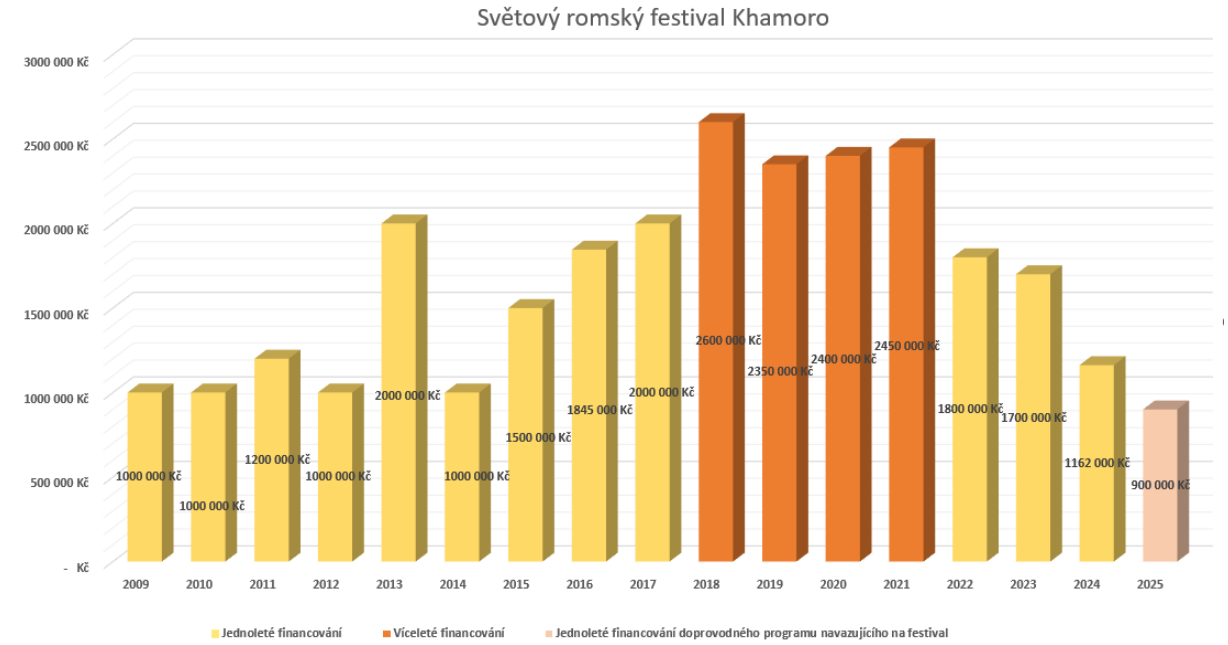

45

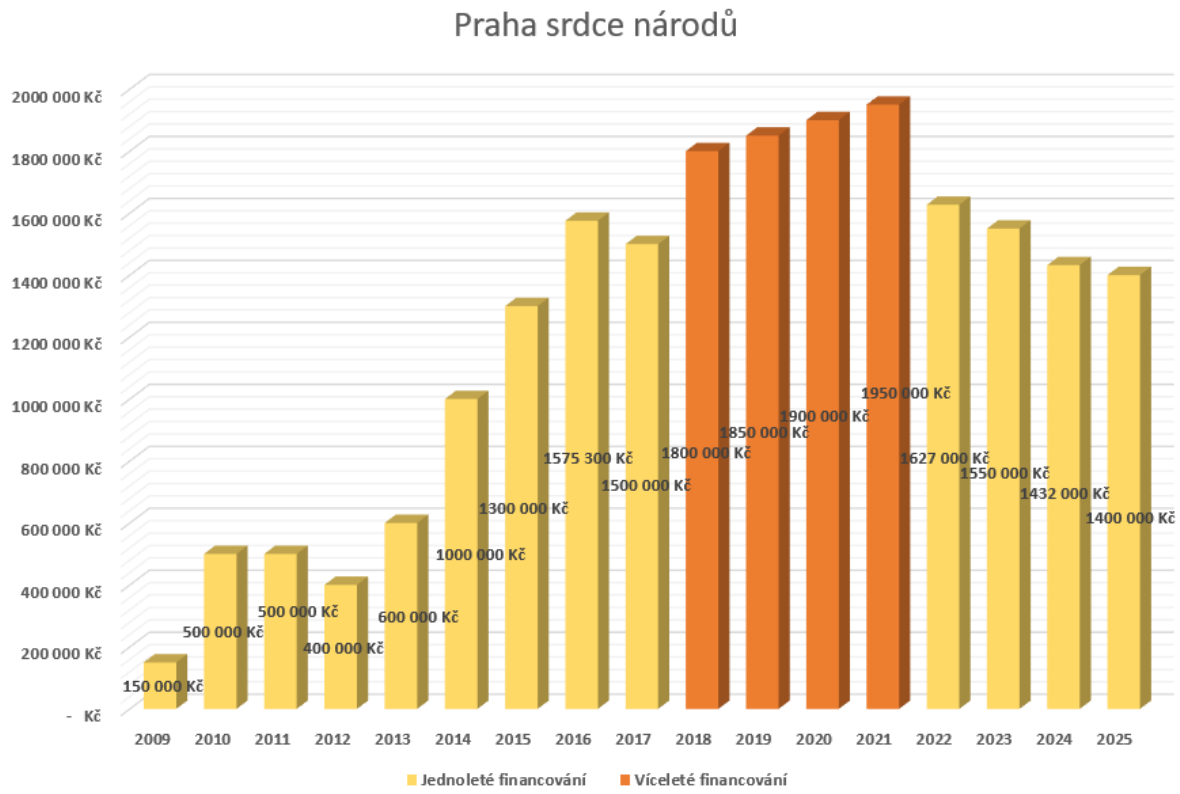

[45] V roce 2025 byl Světový romský festival Khamoro financován prostřednictvím kulturního dotačního programu HMP.

X.6. Přehled poskytnuté finanční podpory DNM z rozpočtu HMP

Mezi lety 2006-2007 byla přidělena DNM finanční částka na rekonstrukci objektu ve výši 3 687 000 Kč (20 000 000 Kč poskytlo Ministerstvo financí).

Tabulka 1

	Dotace DNM na projekt „Romové v české, československé a světové kinematografii" - seriál projekcí s besedami	**Dotace DNM na projekt „Národnostní menšiny v kinematografii" -** seriál filmových projekcí s besedami	**Celková finanční částka poskytnutá na zajištění provozu a činnosti DNM**	**Dotace na prezentaci národnostních kultur v hl. m. Praze -** kulturní, společenskou a osvětovou činnost národnostních menšin v DNM	**Celková finanční částka poskytnutá na zajištění provozu DNM** (včetně kanceláří jednotlivých národnostních menšin)	**Dotace na zajištění aktivit DNM –** vzdělávací, osvětové a kulturní aktivity DNM
2006 - 2007	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-
2010	**155 225 Kč**	-	-	-	-	
2011	-	**100 000 Kč**	**1 000 000 Kč**	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	**120 100 Kč**
2014	-	-	-	-	**1 739 000 Kč**	-
2015	-	-	-	-	**1 840 000 Kč**	-
2016	-	-	-	-	**1 840 000 Kč**	-
2017	-	-	-	-	**1 850 000 Kč**	-
2018	-	-	-	-	**1 727 000 Kč**	-
2019	-	-	-	-	**1 945 000 Kč**	-
2020	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	-
2024	-	-	-	-	-	-
2025	-	-	-	-	-	-

Tabulka 2

	Dotace DNM na projekt „Romové v české, československé a světové kinematografii" - seriál projekcí s besedami	**Dotace DNM na projekt „Národnostní menšiny v kinematografii" -** seriál filmových projekcí s besedami	**Celková finanční částka poskytnutá na zajištění provozu a činnosti DNM**	**Dotace na prezentaci národnostních kultur v hl. m. Praze -** kulturní, společenskou a osvětovou činnost národnostních menšin v DNM	**Celková finanční částka poskytnutá na zajištění provozu DNM** (včetně kanceláří jednotlivých národnostních menšin)	**Dotace na zajištění aktivit DNM –** vzdělávací, osvětové a kulturní aktivity DNM
2006 - 2007	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-
2010	**155 225 Kč**	-	-	-	-	
2011	-	**100 000 Kč**	**1 000 000 Kč**	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	**120 100 Kč**
2014	-	-	-	-	**1 739 000 Kč**	-
2015	-	-	-	-	**1 840 000 Kč**	-
2016	-	-	-	-	**1 840 000 Kč**	-
2017	-	-	-	-	**1 850 000 Kč**	-
2018	-	-	-	-	**1 727 000 Kč**	-
2019	-	-	-	-	**1 945 000 Kč**	-
2020	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	-
2024	-	-	-	-	-	-
2025	-	-	-	-	-	-

Tabulka 3

	Dotace na zajištění chodu a činnosti DNM	**Dotace na zajištění realizace Setkání národnostních menšin**	**Dotace na aktivity DNM** (veletrh Svět knihy, Muzejní noc a další)	**Dotace na aktivity a propagaci DNM** (veletrh Svět knihy, Muzejní noc, Pražská 9-tka, Dny Židovské kultury v Praze a další	**Dotace na aktivity DNM a propagaci**	**Dotace na aktivity DNM a propagaci** (včetně oslav 10. výročí otevření)
2006 - 2007	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-
2011	-		-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-
2013	**1 689 000 Kč**	-	-	-	-	-
2014	-	**300 000 Kč**	**100 000 Kč**	-		-
2015	-	**230 000 Kč**	-	**120 000 Kč**	**120 000 Kč**	-
2016	-	**330 000 Kč**	-	-	**140 000 Kč**	-
2017	-	**330 000 Kč**	-	-	-	**300 000 Kč**
2018	-	**310 000 Kč**	-	-	**300 000 Kč**	-
2019	-	**325 000 Kč**	-	-	**320 000 Kč**	-
2020	-	**330 000 Kč**	-	-	**320 000 Kč**	-
2021	-	**312 000 Kč**	-	-	**389 000 Kč**	-
2022	-	**310 000 Kč**	-	-	**420 000 Kč**	-
2023	-	**328 000 Kč**	-	-	**450 000 Kč**	-
2024	-	**300 000 Kč**	-	-	**400 000 Kč**	-
2025	-	-	-	-	-	-

Tabulka 4

	Celková finanční částka poskytnutá na zajištění provozu DNM (včetně kanceláří jednotlivých národnostních menšin) - Nově systém financování formou individuální účelové dotace na zajištění provozu	**Koordinace humanitárních a osvětově vzdělávacích aktivit v souvislosti s válkou na Ukrajině**	**Osvětově vzdělávací aktivity národnostních menšin pro ukrajinské uprchlíky**	**Příspěvek pro DNM v rozpočtu na rok 2025**
2006 - 2007	-	-	-	-
2008	-	-	-	-
2009	-	-	-	-
2010	-	-	-	-
2011	-	-	-	-
2012	-	-	-	-
2013		-	-	-
2014	-	-	-	-
2015	-	-	-	-
2016	-	-	-	-
2017	-	-	-	-
2018	-	-	-	-
2019	-	-	-	-
2020	**2 000 000 Kč**	-	-	-
2021	**2 000 000 Kč**	-	-	-
2022	**2 000 000 Kč**	**4 000 000 Kč**	**190 500 Kč**	-
2023	**4 227 500 Kč**	-	-	-
2024	**4 150 000 Kč**	-	-	-
2025	-	-	-	**9 443 000 Kč**

Důvodová zpráva

Zastupitelstvu HMP je předkládán aktualizovaný materiál Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám (dále jen „koncepce“), který je přílohou č. 1 k usnesení. Jedná se o aktualizaci koncepčního materiálu hl. m. Prahy, který se vztahuje k oblasti národnostních menšin s tím, že předchozí Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2021-2025 byla schválena Zastupitelstvem HMP usnesením č. 23/35 ze dne 22. 1. 2021.
Koncepce vychází především z komunikace a spolupráce se zástupci národnostních menšin a jejich organizací, a to především prostřednictvím jejich zástupců ve Výboru pro národnostní menšiny ZHMP (dále jen „Výbor“). Zástupci národnostních menšin byli vyzváni v rámci činnosti Výboru již při zahájení prací na aktualizaci materiálu, aby písemně podali oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP veškeré návrhy k aktualizaci koncepce. Předkládaný koncepční materiál byl tedy již od samého počátku přípravy vytvářen na základě vzájemné komunikace se zástupci národnostních menšin a tento princip byl dodržován po celý průběh prací na materiálu. Sami zástupci národnostních menšin ve Výboru spolupracovali na obsahové části informačních medailonků, aby byla zajištěna garance z jejich strany a rovněž připomínkovali finální podobu materiálu, aby mohl být předložen Radě/Zastupitelstvu HMP k projednání.

Zásadní pro zpracování koncepce byla po celou dobu přípravy a finalizaci materiálu maximální spolupráce ze strany Domu národnostních menšin, příspěvkové organizace hl. m. Prahy (dále jen „DNM“). Ten je také klíčový pro naplňování samotných cílů stanovených v materiálu, stejně jako tomu bylo i v uplynulém období. Významnou změnou je však to, že do dalších let své činnosti DNM vstupuje ve formě příspěvkové organizace[1], což je z hlediska naplňování politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám nesporným plusem.

Materiál si zachoval ve srovnání s předchozí koncepcí svůj původní charakter z hlediska struktury. Tj. přináší obraz o práci v oblasti národnostních menšin na území hl. m. Prahy, seznamuje se skladbou národnostních menšin v pražském prostředí a přináší jejich popis s tím, že nově přenechává prostor pro širší a aktuální informace o spolkové činnosti národnostních menšin v prostředí nově vzniklého webového portálu hl. m. Prahy (spolková činnost tvoří základ pro rozvoj aktivit jednotlivých národnostních menšin). Samostatná část je věnována prioritám hl. m. Prahy v dané oblasti pro následující období (r. 2026-2031), kterým chce hl. m. Praha věnovat pozornost v rámci rozvoje dané oblasti. Jednotlivých priorit v koncepci je celkem 12 a jsou dále definovány garantem, formou financování či termínem plnění. Priority uvedené v koncepci se zaměřují na zajištění přímé realizaci aktivit v dané oblasti ze strany MHMP (zejména prostřednictvím oddělení národnostních menšin a cizinců KUC MHMP, Výboru a DNM), podpoře činnosti a rozvoje aktivit samotných organizací národnostních menšin na území hl. m. Prahy a v neposlední řadě DNM, jako center jejich kulturních, společenských, vzdělávacích, osvětových a folklórních aktivit.

[1] Usnesením ZHMP č. 16/29 ze dne 12. 9. 2024 bylo schváleno zřízení DNM jako příspěvkové organizace HMP, a to ke dni 1. 11. 2024. Současně byla schválena likvidace obecně prospěšné společnosti DNM o.p.s. k 31. 12. 2024.

Hl. město Praha se v koncepci mimo jiné zavazuje i nadále finančně podporovat aktivity národnostních menšin prostřednictvím dotačního programu zaměřeného speciálně na danou oblast (jedná se o „Programy podpory aktivit národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy“), stejně tak provoz DNM jako hlavního pilíře pro naplňování politiky hl. m. Prahy v oblasti národnostních menšin. Předložená koncepce obsahuje návrh optimálního rozsahu, který bude nutné po zkonkretizování finanční náročnosti projektů přizpůsobit reálnému stavu rozpočtu hl. m. Prahy. V rámci činnosti Výboru bude hl. m. Praha akcentovat aktuální témata, se kterými budou přicházet zástupci národnostních menšin s cílem co největšího možného zapojení do společného utváření života metropole. Ve spolupráci s DNM a zástupci národnostních menšin bude nadále podporován odborný dialog nad tématy národnostních menšin, a to mimo jiné pravidelnou podzimní akcí „Setkání národnostních menšin“, v rámci kterého se vždy koná konference a jeho tradice trvá již od roku 1998.
Stěžejní je pro další období také podpora spolupráce se školskými zařízeními a organizacemi působícími v oblasti vzdělávání v zavádění programů interkulturní výchovy vedoucí žáky a studenty k chápání a respektování jiných kultur, etnik a náboženství a k eliminaci etnických či rasových předsudků. V oblastí vzdělávání však není opomíjeno také vzdělávání odborníků či široké veřejnosti, ať již přímo cestou školení či osvětových programů.

Předchozí koncepce reagovala na vznik DNM a jeho činnost, jako organizace založené HMP, ve které mají zázemí pro své aktivity pražské organizace národnostních menšin. Pozornost byla tedy věnována zejména cílům, které bylo možné díky existenci DNM realizovat, podpořit a rozvíjet. Zohlednila z toho plynoucí možnosti v oblasti aktivit národnostních menšin i zvýšení informovanosti ve vztahu k majoritní společnosti.
Výše uvedené je samozřejmě i nadále důležitou částí předkládané aktualizované koncepce pro období let 2026-2031. Přináší také jasný mechanismus fungování obsazování kanceláří národnostních menšin v DNM pro další období a požadavek stanovení cílů v činnosti samotných spolků, které v nich působí či budou působit. Pravidelně dochází ke kompletní revizi obsazování všech kanceláří v případě všech národnostních menšin s jasnou vazbou na plán a následnou realizaci aktivit, které bude každá z národnostních menšin vyvíjet nejen v poskytnutém zázemí kanceláří, ale v prostorách DNM celkově, s cílem reprezentovat svou národnostní menšinu (za současného maximálního zapojení do společných akcí s ostatními národnostními menšinami a DNM).
V předchozím období byl stanoven cíl zaměřit pozornost na zpracování speciálního strategického dokumentu, který se bude samostatně zabývat tématem romské integrace v pražském prostředí. Po všech odborných diskuzích a dosavadních výstupech při práci na podobě tohoto typu dokumentu vyplynulo, že takový strategický materiál musí vzniknout na základě práce speciální pracovní skupiny (rozdělené dále podle tematických oblastí), která v sobě propojí odborníky a odbory MHMP z příslušných oblastí (sociálních věcí, zdravotnictví, bytového fondu, školství, mládeže a sportu apod.), které mohou spolupracovat nejen na stanovení cílů a možných opatření na úrovni města, ale zároveň garantovat jejich následné naplňování, což je nezbytné. Řešení komplexních problémů romské menšiny vyžaduje intenzivní spolupráci nejen s dalšími odbory MHMP a příspěvkovými organizacemi zřízenými hl. m. Prahou – zejména Centrum sociálních služeb Praha, ale také MČ a příspěvkovými organizacemi jimi zřízenými - zejména školami a školskými zařízeními.

Dne 8. 9. 2022 schválilo Zastupitelstvo HMP svým usnesením č. 39/205 historicky první strategický dokument, který se samostatně věnuje tématu romské integrace - Strategie romské integrace v hlavním městě Praze pro roky 2022 – 2030 (dále jen „SRI “). Aktuálně předkládaná koncepce má tudíž jako jednu z priorit také zajištění koordinace implementace SRI.

Zájem hl. m. Prahy o její národnostní menšiny je trvalý a opírá se nejen o českou a evropskou legislativu upravující prosazování práv národnostních menšin, ale zejména o vědomí, že participace národnostních menšin na společenském, kulturním a v neposlední řadě též politickém životě společnosti je zásadním předpokladem bezkonfliktního a vzájemně obohacujícího soužití.

Koncepce v předkládané podobě (se zapracováním připomínek členů Výboru) byla projednána Výborem na jeho 16. jednání dne 4. 11. 2025 a současně jím byla doporučena k předložení Radě HMP a následně Zastupitelstvu HMP pro možnost projednání.

V průběhu roku 2030 bude zahájen proces přípravy Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám pro další období.

Finanční pokrytí aktivit stanovených v rámci priorit koncepce vychází z běžných rozpočtových výdajů (programové dotace, individuální dotace a běžné výdaje/aktivity v dané oblasti), které jsou každoročně zapracovány do rozpočtu HMP na oblast národnostních menšin a integrace cizinců v rámci agendy oddělení národnostních menšin a cizinců (odbor KUC MHMP - kap. 06, § 3429). Výše se tedy každoročně odvíjí od schváleného rozpočtu hl. m. Prahy v dané oblasti. Koncepce obsahuje návrh optimálního rozsahu, který však bude nutné po zkonkretizování finanční náročnosti projektů přizpůsobit reálnému stavu rozpočtu hl. m. Prahy pro každý kalendářní rok její platnosti.

Předkládaná koncepce na období 2026 – 2031 (viz příloha č. 1 k usnesení ZHMP) bude rovněž po schválení zpracována do podoby elektronické i tištěné publikace s odpovídající grafickou úpravou. Na základě předchozích zkušeností je také počítáno s překladem do anglického jazyka pro možnost prezentace zahraničním odborníkům.

Hlavní město Praha

RADA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

U S N E S E N Í

Rady hlavního města Prahy

číslo 119
ze dne 19.1.2026

k návrhu Koncepce politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám - aktualizace na období 2026 - 2031

Rada hlavního města Prahy

I. s o u h l a s í

s Koncepcí politiky hl.m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2026 - 2031 dle přílohy č. 1 tohoto usnesení

II. u k l á d á

1. radnímu Ing. Tomášovi Slabihoudkovi
   1. předložit ke schválení Koncepci politiky hl.m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám na období 2026 - 2031 dle bodu I. tohoto usnesení Zastupitelstvu hl.m. Prahy

Termín: 12.2.2026

doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc. v. r.
primátor hl.m. Prahy

Mgr. Ing. Jaromír Beránek v. r.
I. náměstek primátora hl.m. Prahy

Předkladatel: radní Ing. Tomáš Slabihoudek
Tisk: R-57079
Provede: radní Ing. Tomáš Slabihoudek
Na vědomí: odborům MHMP